

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

گزارش رصد فرهنگی

(۷۷)

گزارش رصدی - تحلیلی

بررسی پدیده ارزش‌های دیجیتال

سرگرمی محور

مطالعه موردی نات‌کوین و همستر

دبیر خانه

کارگروه رصد فرهنگی کشور

پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات

پژوهشکده ارتباطات

ویرایش ۱۵ تیرماه ۱۴۰۳

مرکز رصد فرهنگی کشور

پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات
وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

ناشر: پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات

عنوان: بررسی پدیده ارزشهای دیجیتال سرگرمی محور: مطالعه موردی نات کوپن و همستر

تهیه و تدوین: محمدعلی شاکری

ناظر طرح: مجتبی صمدی

طرح جلد: حسین آذری

صفحه آرای: حامد خلیلی

نوبت چاپ: اول - تابستان ۱۴۰۳

شمارگان: برای مخاطبان خاص

همه حقوق این اثر برای دبیرخانه کارگروه رصد فرهنگی کشور محفوظ است.
در صورت تخلف، پیگرد قانونی دارد.

نشانی: تهران، پایین‌تر از میدان ولی عصر (عج)، خیابان دمشق، شماره ۹، پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات
صندوق پستی: ۶۲۷۴ - ۱۴۱۵۵. تلفن: ۸۸۹۰۲۲۱۳. دورنگار: ۸۸۹۳۰۷۶. www.ircud.ir

فهرست مطالب

۳	گزارش رصدی - تحلیلی
۳	مطالعه موردی نات کوین و همستر
۳	ویرایش ۱۵ تیرماه ۱۴۰۳
۵	فهرست مطالب
۱	چکیده
۲	مقدمه
۴	معرفی اجمالی فناوری بلاکچین و پدیده ارز دیجیتال
۹	چیستی میم کوین‌ها در دنیای ارزهای دیجیتال
۱۰	تعریف میم
۱۱	نقش میم کوین‌ها در جامعه ارزهای دیجیتال
۱۳	تفاوت ارزهای دیجیتال و میم کوین‌ها
۱۴	پیدایش میم کوین‌ها
۱۷	میم کوین‌های مشهور و محبوب
۱۷	مشهورترین و محبوب‌ترین میم کوین‌های سال ۲۰۲۴ عبارت‌اند از:
۲۴	ویژگی‌های میم کوین
۲۶	ریشه‌یابی اقبال گسترده کاربران به میم کوین‌ها
۲۸	معرفی میم کوین‌های پرمخاطب در جامعه ایران
۲۸	(۱) نات کوین
۳۱	(۲) همستر کامبت
۳۶	ریشه‌یابی علل ایجاد و توسعه میم کوین‌های تلگرامی
۳۸	نحوه مواجهه سایر کشورها با میم کوین‌ها
۳۸	روسیه
۳۸	اوکراین
۳۸	ازبکستان

۳۸.....	هند
۳۹.....	چین
۳۹.....	نحوه مواجهه ایران با میم کوین ها
۴۰.....	ارزیابی نقاط مثبت و منفی میم کوین ها
۱۴.....	۱) پتانسیل رشد بالا:
۱۴.....	۲) فناوری نوآورانه:
۲۴.....	۳) دسترسی به بازار جهانی:
۲۴.....	۴) افزایش قابلیت اعتماد:
۴۲.....	۱) ناشناسی توسعه دهندگان بازی
۴۳.....	۲) نوسان زیاد
۳۴.....	۳) احتمال سرقت و سوء استفاده از داده‌های شخصی
۴۶.....	۴) ضعف فناوری و زیرساخت
۴۶.....	۵) ضعف پشتیبانی
۴۶.....	۶) احتمال سرقت یا سوء استفاده از سوی ابزارهای کمکی
۴۸.....	۷) احتمال سوء استفاده از اینترنت و تلفن همراه کاربر برای ماینینگ
۴۸.....	۸) احتمال فیشینگ
۴۹.....	۹) احتمال کلاهبرداری‌های سنتی
۵۰.....	۱۰) احتمال دست کاری بازار
۵۰.....	۱۱) محدودیت در کاربرد
۵۱.....	توصیه‌های راهبردی برای مواجهه موفق با میم کوین ها
۲۵.....	۱) شفافیت و افشاگری:
۲۵.....	۲) حمایت از سرمایه گذار:
۲۵.....	۳) توجه به قوانین ضد پولشویی (AML) و احراز هویت مشتری (KYC):
۳۵.....	۴) توجه به حقوق مصرف کننده:
۵۳.....	۵) حفظ حداکثری یکپارچگی بازار
۴۵.....	۶) همراهی حاکمیت برای تحقق نوآوری و توسعه:
۴۵.....	۷) دقت بالا در سرمایه گذاری:
۵۵.....	جمع بندی و نتیجه گیری
۵۹.....	منابع

چکیده

امروزه ارزش‌های دیجیتال سرگرمی محور موسوم به «میم کوین» با چهار ویژگی مشترک «تورم عرضه»، «قیمت پایین»، «دسترسی پذیری آسان» و «نوسان بالا»، از جمله جدیدترین اتفاقات خلاقانه بازار رمزارزها هستند که گاهی با حمایت چهره‌های اثرگذار فضای مجازی یا همان اینفلوئنسرها، با جهش چشمگیر قیمت نیز رو به رو می‌شوند. این ارزها به خاطر تاثیرات متقابل گسترده‌ای که میان فرهنگ عامه با فرهنگ فضای مجازی وجود دارد، محبوبیت و گسترش ویژه‌ای پیدا کرده‌اند و اجتماعاتی از جنس طرفداران تیم‌های ورزشی را حول خود تشکیل داده‌اند. ضمن آن که بسترهای مجازی آن‌ها نظیر پیام‌رسان‌ها و شبکه‌های اجتماعی نیز با بکارگیری آن‌ها به درآمدزایی بیشتر دست‌یافته و ضمناً خدمات تازه خود در عرصه ارزش‌های دیجیتال را هم تبلیغ، آموزش و فراگیر می‌سازند. از همین رو، ارزش‌های دیجیتال سرگرمی محور یا همان میم‌کوین‌ها به پدیده‌ای بسیار مهم و قابل مطالعه مبدل شده‌اند.

درک صحیح شبکه‌های تبادل مالی مبتنی بر ارزش‌های دیجیتال سرگرمی محور و آشنایی با تهدیدها و فرصت‌های نهان و آشکار آن‌ها، تأثیر مستقیم و بسزایی در موضع‌گیری‌های تصمیم‌سازان داخلی برای مقررات‌گذاری و تنظیم‌گری در این بخش دارد. ضمن آن که با بررسی دقیق این پدیده‌ها و تجربیات بین‌المللی حول آن‌ها، می‌توان به درک

دقیق‌تری از این فناوری‌های نوپدید رسید و تصمیمات صحیح‌تری را در قبال آن‌ها اخذ نمود.

«نات‌کوین» و «همستر» دو مورد از این ارزها هستند که در جامعه کاربران ایرانی فضای مجازی بسیار پرمخاطب شده‌اند. این درحالی است که وجود عواملی چند نظیر: «ناشناسی توسعه دهندگان بازی»، «نوسان زیاد قیمت»، «احتمال وقوع انوان سرقت» و «سوء استفاده از داده‌های شخصی»، «ضعف فناوری خصوصاً در حوزه‌های زیرساخت و پشتیبانی» و «احتمال قابل توجه دست‌کاری بازار»، سبب می‌شود تا مواجهه با این ارزهای دیجیتال در بسیاری از کشورهای جهان، با احتیاط توأم با بدبینی همراه باشد.

گزارش پیش رو ضمن توصیه به ظرفیت‌سازی ملی در این حوزه با ایجاد میم‌کوین ملی و اشتغال‌آفرینی بر بستر آن، پس از بررسی پیشینه این ارزها و تجربیات جهانی، توجه به هفت راهبرد «شفافیت و افشاگری» با رجوع به وایت‌پیپر و مستندات پروژه، «حمایت از سرمایه‌گذار» با آموزش همگانی، «توجه به قوانین AML و KYC» برای ممانعت از وقوع پولشویی و احراز هویت، «توجه به حقوق مصرف‌کننده» با کنترل کاربران اثرگذار فضای مجازی، «حفظ یکپارچگی بازار» با مقابله با ابزارهای تقلب، «همراهی با فرآیند نوآوری و توسعه» با جایگزین کردن مراقبت با کنترل‌های سلبی و کمک به کاربران برای «دقت در سرمایه‌گذاری» را در مواجهه کاربران با این پدیده نوظهور در عرصه تکنولوژی‌های نوین، امری ضروری برشمرده است.

مقدمه

نوسانات بازار ارزهای دیجیتال در چند سال گذشته باعث شده تا بسیاری از مردم با این بازار آشنا شده و بخشی از سرمایه خود را

وارد این بازار کنند. به‌علاوه، بازار ارزش‌های دیجیتال در چند سال اخیر با ورود به عرصه بازی‌ها، برنامه‌های کاربردی، ربات‌ها و سایت‌ها، روش‌های مختلف استخراج ارز را به دست داده است و همین خلاقیت نیز گرم شدن بیش از پیش این بازار را در پی داشته است. در این میان، میم‌کوین‌ها از جمله اتفاقات نسبت جدید در بازار رمزارزها هستند. این ارزش‌های دیجیتال سرگرمی‌محور، بر اساس شوخی‌ها یا میم‌های اینترنتی ساخته شده‌اند و ارزش پایینی دارند، ولی گاهی با حمایت برخی از افراد موثر یا چهره‌های شناخته شده مجازی، مورد حمایت قرار گرفته و جهش قیمت را تجربه می‌کنند. آنچنان‌که در حال حاضر تعداد زیادی از چهره‌های اثرگذار مجازی (اینفلوئنسرها) در این حوزه ورود کرده و به تبلیغ این بازی‌ها و ابزارهای کمکی قابل نصب همراه آن‌ها در صفحات مجازی خود می‌پردازند. از همین رو، اقبال به این نوع از ارزش‌های دیجیتال هر روز رو به افزایش است.

تصویر ۱. نمونه‌هایی تبلیغات میم‌کوین‌ها در صفحات مجازی اینفلوئنسرها

نات‌کوین و همستر، دو نمونه از جدیدترین ارزش‌های دیجیتال سرگرمی‌محور موسوم به میم‌کوین محسوب می‌شوند که هر دو جایگاه ویژه‌ای در جهان و ایران به دست آورده‌اند. آنچنان‌که آمار کاربران

بازی همستر کامبت ظرف حدود سه ماه، به ۲۰۰ میلیون کاربر رسیده و بعد از بازی موبایلی واقعیت مجازی «پوکمون گو» در سال ۲۰۱۶ و اپلیکیشن اینستاگرامی «تردز» در سال ۲۰۲۳، سومین اپلیکیشنی است که توانسته به سرعت به ۱۵۰ میلیون کاربر دست یابد. کانال تلگرامی این بازی نیز در همان ماه اول راه‌اندازی به بیش از ۱۰ میلیون بازدید در هفته رسیده و ۵٫۲ میلیون دلار درآمد تبلیغاتی کسب کرده است. هرچند آمار دقیقی از تعداد ایرانیان حاضر در میان کاربران این بازی در دست نیست، اما جمعیت این گروه از کاربران نیز به قدری زیاد بوده که گردانندگان این بازی را واداشته تا در ۱۵ ژانویه (۲۶ خرداد ۱۴۰۳) کلیدی به زبان فارسی را در صفحه یوتیوب این بازی قرار دهند.

روشن است که شناخت شبکه‌های تبادل مالی جدیدی که مبتنی بر رمزارزها شکل گرفته‌اند و آشنایی با تهدیدها و فرصت‌های نهان و آشکار آن‌ها، تأثیر مستقیم و بسزایی بر تصمیمات مقررات‌گذارانه و تنظیم‌گری در این حوزه دارد. ضمن آن‌که با بررسی دقیق این پدیده‌ها و تجربیات بین‌المللی حول آن‌ها، می‌توان به درک دقیق‌تری از این فناوری‌های نوین رسید و تصمیمات صحیح‌تری را در قبال آن‌ها اخذ نمود.

معرفی اجمالی فناوری بلاک‌چین و پدیده ارز دیجیتال

از همان ابتدای ظهور و توسعه اینترنت در جهان، همواره تلاش‌هایی برای خلق ابزاری به منظور پرداخت و انجام تراکنش‌ها به صورت آسان‌تر، امن‌تر و ارزان‌تر از پول سنتی انجام می‌شد؛ اما همواره مشکل امکان بازهزینه مکرر یک واحد پولی، مانع از موفقیت آن تلاش‌های اولیه بود. اما در پی بحران مالی و بی‌اعتمادی به نهادهای مرکزی در سال ۲۰۰۹، این تلاش‌ها همگانی‌تر شده و افزایش چشمگیری یافت (Guo and Chaw, 2008).

اولین راه حل عملی برای حل مشکل فوق و ظهور پدیده پول

مجازی، چند ماه قبل از وقوع بحران بزرگ مالی سال ۲۰۰۹ یا شاید در بحبوحه شکل گیری آن، در ۳۱ اکتبر ۲۰۰۸ و در قالب اوراق سفید (یا همان وایت پی پی) رمز ارز^۲ «بیت کوین^۳» توسط شخصیتی ناشناس با نام «ساتوشی ناکاموتو^۴» ارائه شد. ناکاموتو در این مقاله و سپس با بیت کوین، ایده بهره برداری از فناوری «زنجیره بلوکی^۵» را برای حل مشکل پول های مجازی ارائه و عملی نمود.

زنجیره بلوکی یا بلاک چین، یک فناوری متن باز^۶ در عرصه فضای مجازی است که ابزار و پروتکل ثبت و ضبط و رمزنگاری واحدهای ارزش گذاری شده محسوب می شود و تقریباً شبیه به امضای دیجیتال عمل می کند. این فناوری در واقع، یک پایگاه داده – نظیر یک کتابخانه دیجیتالی – اما «غیرمتمرکز» و «توزیع شده» است که برای ضبط اطلاعات – از جمله اطلاعات ثبتی در معاملات، تراکنش های بانکی، اسناد مالکیت، قرارها، پیام های شخصی یا دیگر اطلاعات – در میان رایانه های متعدد استفاده می شود تا بتوان بدون نیاز به مراجعه های مکرر برای ایجاد تغییر در اطلاعات تمام بلوک های بعدی و حتی بدون نیاز به همکاری سایر اجزاء شبکه، مقادیر ثبت شده در هر بلوک از اطلاعات را تغییر داد (Bheemaiah, 2015).

برای فهم این ویژگی که اصلی ترین خصیصه این فناوری است، باید فهرستی فرضی از داده ها را با امکان دستیابی به محتوای هر داده از طریق این فهرست مدنظر قرار داد که یک پایگاه داده معمولی

۱. اوراق سفید نوعی گزارش معتبر یا راهنما برای کمک به خوانندگان است که به منظور درک یک مسئله، حل یک مشکل، یا اتخاذ یک تصمیم تدوین می گردد. این اوراق عمدتاً برای بازاریابی یا معرفی یک فناوری نوین یا آمیزه ای از هر دو، نقش ایفا می کند.

2. cryptocurrency
3. Bit Coin
4. Satoshi Nakamoto
5. Block Chain
6. Open Source

را شکل می‌دهد. حال تفاوت پایگاه داده زنجیره بلوکی با این پایگاه داده معمولی، در «غیرمتمرکز بودن» و «توزیع شده بودن» آن است. بدین معنا، اولاً زنجیره بلوکی متشکل از فهرستی از داده‌هاست که رکوردها یا همان رده‌ها در آن، هرکدام دائماً به گزینه‌های قبلی فهرست ارجاع می‌دهند و همچنین به صورت مستمر، مورد بازبینی و فهرست نویسی مجدد قرار می‌گیرند و در بلوک‌های داده ثبت می‌شوند. بدین وسیله، مثلاً در یک زنجیره بلوکی مالی، علاوه بر هر تراکنش، سوابق تراکنش‌ها نیز در زنجیره‌های متصل به یکدیگر ذخیره می‌شوند. بنابراین در یک زنجیره بلوکی، امکان تکثیر بی‌نهایت از یک دارایی دیجیتال وجود ندارد و هر واحد ارزش، تنها یک بار منتقل می‌شود و مشکل دیرینه امکان هزینه شدن چندگانه یک واحد ارزشمند حل می‌شود (Armstrong, 2016). ثانیاً وجود این فرآیند سبب می‌شود تا این داده‌ها در سراسر شبکه و در همه زنجیره بلوکی ذخیره شوند و بدین وسیله، این فناوری به حذف خطراتی می‌انجامد که ذخیره مرکز‌محور داده‌ها را تهدید می‌کنند (Economist Staff, 2015).

بدین ترتیب، این فناوری با وجود کاربران متعددی که به‌طور هم‌زمان داده‌هایی را ثبت و اصلاح می‌کنند و ممکن است آن داده‌ها با هم تداخل داشته باشند، شبکه را قادر می‌سازد تا یکپارچگی محتوا را روی این پایگاه داده خاص، حفظ کند. ضمن آن که با توجه به ساختار داده‌ای رمزنگاری شده که بلاک چین دارا می‌باشد، این یکپارچگی بدون هیچ کنترل‌کننده مرکزی حفظ می‌شود. بر همین اساس، زنجیره بلوکی نیازی به نظارت و اصالت‌سنجی توسط یک نهاد بالادستی نیز ندارد؛ بلکه این اصالت‌سنجی، توسط همکاری جمعی و با تعریف شدن اشتراک منافع عمومی تعریف می‌شود. در نتیجه، کار ذخیره داده‌ها در زنجیره بلوکی، بدون وجود یک مدیر و صاحب‌اختیار مرکزی امکان‌پذیر است و یک گردش کار قوی با هر زنجیره شکل می‌گیرد

که عدم قطعیت شرکت کنندگان در مورد امنیت داده‌ها در آن، دیگر یک امر حاشیه‌ای است. ضمناً محوریت اشتراک منافع عمومی در آن، مبادله بر مبنای زنجیره بلوکی را سریع‌تر، ارزان‌تر و امن‌تر از سیستم‌های سنتی می‌کند (Attila et al, 2016).

البته فناوری زنجیره بلوکی، فناوری قدیمی تری است که اولین تجربه خلق و بهره برداری از آن به سال ۱۹۹۱ بازمی‌گردد. در این سال، استوارت هابر و اسکات استورنتا برای دسته بندی مجموعه ای از پرونده های دیجیتالی در یک درخت درهم سازی^۱، زنجیره بلوک رمزنگاری شده بهره بردند. این کار باعث بهبود کارایی آن شده و اجازه می‌داد که چندین سند در یک بلوک جمع‌آوری شوند (Bayer et al, 1992). اما معروف‌ترین کاربرد زنجیره بلوکی که می‌توان آن را سرآغاز به کارگیری واقعی این فناوری و حیات بخش آن دانست، در سال ۲۰۰۸ و با رمزارز «بیت‌کوین» به وقوع پیوست و عملیاتی شد (Armstrong, 2016).

بدین ترتیب، بازارهای مالی جهان در سال ۲۰۰۸ با پدیده نوینی به نام ارزهای دیجیتال یا رمزارزها^۲ مواجه شدند. طی زمان بسیار کوتاهی، این نوع پول‌ها با وجود مقاومت اغلب حاکمیت‌ها با آن‌ها و برخوردهای متناقضی که در این زمینه از خود نشان دادند، توانستند جایگاه خود در مبادلات روزانه مردم را پیدا کنند. آنچنان که مثلاً در روز ۵ ژانویه سال ۲۰۱۸، در سراسر دنیا، نزدیک به ۲۴ میلیارد دلار خرید و فروش از طریق بیت‌کوین مبادله شده است (Bitcoin price stats and information, 2019-10-14). در ایران نیز رئیس و عضو هیئت مدیره انجمن

۱. درخت‌های درهم سازی (Hash Tree) شاخه‌ای از فهرست‌های درهم‌سازی هستند. به این درخت‌ها درخت‌های مرکب (Merkle Tree) نیز می‌گویند. در رمزنگاری و علوم کامپیوتری، درخت درهم‌سازی نوعی از ساختارهای داده است که شامل یک درخت از خلاصه اطلاعات یک داده بزرگتر می‌شود و برای تشخیص محتویات آن داده به کار می‌رود.

بلاک چین ایران در اردیبهشت ۱۳۹۸ اعلام کرد مبادلات مالی داخلی و فرامرزی ایرانیان با بیت کوین در حدود ۱۰ میلیون دلار در هر روز تخمین زده می شود. ضمن آن که باتوجه به فیلترینگ و در دسترس نبودن اطلاعات بسیاری از صرافی های رمز ارز در ایران، این آمار حتماً بیشتر از رقم اعلام شده است (نیکزاد، ۱۳۹۸).

امروز پدیده پول مجازی به منظور تسهیل انجام امور مالی و ایجاد پولی بدون حضور واسطه ها (بانک ها) و بدون نظارت حکمرانان حاکمیت ها و با محوریت افراد جامعه، کاملاً به وقوع پیوسته است. پول مجازی هیچ سرویس دهنده مرکزی یا موسسه مالی برای کنترل نقل و انتقال ندارد؛ چون همه چیز بر ارتباطات نظیر به نظیر بنا شده است. این پول یک ماهیت غیرمتمرکز دارد که براساس آن تمامی فرآیند انتشار، پردازش و اعتبارسنجی معاملات توسط شبکه کاربران و بدون هیچ واسطه ای صورت می پذیرد. منطق پول های مجازی بانفوذ بیشتر دنیای مجازی در حیات حقیقی انسان مدرن امروزی، گریزناپذیر است و می توان انتظار داشت شکل و ماهیت پول برای ابناء بشر در آینده، مجازی و کاملاً براساس اعتبار متشکرکننده آن باشد (Andreeseen, 2014).

اما این تحول و دگرگونی، تنها یک مثال از نقش آفرینی فناوری های نوین فضای مجازی در عرصه پولی و بانکی دنیا بود. حال آن که فناوری زنجیره بلوکی به عنوان زیربنای این پدیده در کنار سایر فناوری های موجود و پیش رو در فضای مجازی، در گستره وسیعی از کاربردهای مالی و غیر مالی دیگر نیز قابل استفاده است که از آن جمله می توان به استفاده از زنجیره بلوکی در صنعت، بورس اوراق بهادار، بیمه و بانکداری، پزشکی، سلامت و درمان، اینترنت اشیا توزیع شده، زیرساخت امنیتی بدون کلید، دفاتر اسناد رسمی و هرگونه ذخیره سازی توزیع شده و غیرمتمرکز دیگر اشاره کرد.

برهمن اساس، باید به جهان در آینده ای نزدیک، از پشت این

عینک جدید که چشم اندازی «توزیع یافته» و «غیرمتمرکز» را فراروی ما می‌گذارد، نگاه کرد. این نگاه توزیع یافته و غیرمتمرکز به جهان، تغییراتی اساسی را در حاکمیت‌ها، دولت‌ها و ساختارهای موجود در آن‌ها از جمله سازمان‌ها و نهادهای فعلی ایجاد خواهد کرد. پول مجازی به عنوان نخستین کارکرد فناوری زنجیره بلوکی، نظام بانکی دنیا را با چالش‌های اساسی مواجه نموده است. حال مثلاً اگر مشابه با این پول مجازی که بدون نیاز به بانک تراکنش می‌شود، سازمان‌ها بتوانند روی همین سامانه و بدون نیاز به مراجعه به نهادهای قضایی و حقوقی موجود، با هم قراردادهای هوشمند منعقد کنند، ساختارهای قضائی کشور در قوه قضائیه نیز دچار چالش‌های بزرگ و نیازمند تحولات بزرگتر خواهند شد. به همین ترتیب، ارتباط بیمار با افراد نهادهای مرتبط با امر سلامت و درمان در بستر این فناوری‌های نوین، ساختارهای سلامت و درمان و پزشکی موجود را دگرگون خواهد نمود و الی آخر.

چیستی میم‌کوین‌ها در دنیای ارزش‌های دیجیتال

دنیای ارزش‌های دیجیتال در بستر اینترنت شکل گرفته و در آن رشد کرده است. از این رو، ارزش‌های دیجیتال و اینترنت تأثیر متقابلی روی هم می‌گذارند. یکی از تأثیرات اینترنت بر حوزه ارزش‌های دیجیتال نفوذ فرهنگ اینترنت، از جمله فرهنگ میم^۱ است. میم‌ها^۲ یکی از عناصر مهم در فرهنگ اینترنت هستند که میم‌کوین^۳ از آن‌ها به دنیای ارزش‌های دیجیتال وارد شد.

میم‌کوین‌ها ارزش‌های دیجیتالی (مانند بیت‌کوین یا اتریوم) هستند که به یک میم یا شوخی اینترنتی ترندشده مرتبط بوده، اغلب از فناوری خاصی بهره نمی‌برند، اما جامعه و محبوبیت گسترده‌ای دارند.

1. Meme Culture

2. Memes

3. Meme Coin

در واقع میم‌ها یا این شوخی‌ها، یک ایده جالب یا خنده‌دار هستند که در یک تصویر، ویدئو یا شکل دیگری از رسانه ایجاد شده‌اند. میم‌کوپین‌ها مانند میم‌هایی که بر اساس آن‌ها ساخته شده‌اند، برای رشد قارچ‌گونه و اشتراک‌گذاری سریع و وسیع طراحی شده‌اند. شیبا اینو، دوج‌کوین، بیسی دوج‌کوین، فلوکی اینو و بونک از جمله اولین میم‌کوپین‌های موجود در بازار ارزش‌های دیجیتال بودند.

کاربران بی‌شماری در دنیای ارزش‌های دیجیتال پیرامون میم‌کوپین‌ها جمع شده‌اند و جوامعی از جنس طرفداران تیم‌های ورزشی را برای این ارزش‌ها تشکیل داده‌اند. اکنون ارزش بازار میم‌کوپین‌ها حدود ۷۰۹ میلیون دلار آمریکا برای چرخش بیش از ۲۱ میلیارد میم‌کوپین در روز است. این گردش مالی بزرگ بر مبنای این نوع از ارزش‌های دیجیتال، ضرورت مطالعه جدی آن را بیش از پیش نشان می‌دهد.

تعریف میم

در سال ۱۹۷۹ ریچارد داوکینز^۱ زیست‌شناس تکاملی انگلیسی، اصطلاح «میم»^۲ را برای اولین بار در کتابش با عنوان «ژن خودخواه»^۳ مطرح کرد. او به واژه‌ای احتیاج داشت که مفهوم «انتقال ایده و فرهنگ» را برساند. داوکینز در ابتدا به واژه یونانی «میم»^۴ به معنای «تقلید» رسید. اما او به دنبال واژه‌ای کوتاه‌تر بود که با کلمه انگلیسی «ژن»^۵ هم‌قافیه باشد؛ سرانجام او به کلمه «میم» رسید.

در فرهنگ امروزی اینترنت، میم به تصویرها و ویدئوها و متن‌های خنده‌داری گفته می‌شود که کاربران در شبکه‌های اجتماعی از روی یکدیگر کپی و با تغییرات اندکی منتشر می‌کنند. هدف آن‌ها از انتشار

1. Richard Dawkins

2. Meme

3. The Selfish Gene

4. Mimeme

5. Gene

این تصاویر این است که منظور خود را با لحن شوخی وار و تعبیر طنزآمیز منتقل کنند. به بیان بهتر، میم شوخی تصویری آنلاین است.

تصویر ۲. نمونه‌ای از میم‌های پرمخاطب در میان کاربران فارسی زبان

میم کوین‌ها شاخه‌ای از دنیای بزرگ ارزشهای دیجیتال هستند که نماد آن‌ها یک میم اینترنتی با محوریت شخصیت حیوان یا انسان است. هرچند میم کوین‌ها کاربرد چندانی به جز سرگرمی و سوداگری ندارند، اما ارزش بازار آن‌ها که پیش از این ذکر شد، اهمیت دوجندانی به آن‌ها می‌دهد.

نقش میم کوین‌ها در جامعه ارزشهای دیجیتال

جامعه ارزشهای دیجیتال با ابداع میم کوین‌ها به جز شوخی در شبکه‌های

اجتماعی، استفاده دیگری هم از این میم‌ها کرده است. یکی از خصوصیات این ارزهای دیجیتال این است که معمولاً جامعه‌ای پرتعداد از کاربران را در اختیار دارند که از رشد آن‌ها حمایت می‌کنند. میم‌کوین‌ها نیز مانند دیگر ارزهای دیجیتال در بستر بلاک چین ایجاد می‌شوند.

برخلاف بیت‌کوین و اتریوم که کاربردهای مشخص و هدفمندی دارند، بسیاری از میم‌کوین‌ها کاربرد چندانی ندارند. همین مسئله بازار آن‌ها را بسیار پرنوسان کرده است؛ به طوری که بسیاری از این دارایی‌ها یک‌شبه چندین برابر گران‌تر می‌شوند یا ناگهان بخش بزرگی از ارزششان را از دست می‌دهند و حتی ممکن است به کلی بی‌ارزش شوند. مثلاً دوج‌کوین که بزرگترین میم‌کوین فعلی در جهان محسوب می‌شود، در روز ۸ خرداد ۱۴۰۳ با افزایش ناگهانی ۳۳ درصدی روبرو شد و به دنبال آن، حجم معاملات این میم‌کوین نیز ظرف کمتر از ۲۴ ساعت با رشدی ۱۵۶ درصدی به ۴/۷۷ میلیارد دلار رسید.

تعداد معدودی از میم‌کوین‌ها، مانند دوج‌کوین^۱ بلاک چین اختصاصی خود را دارند. بیشتر آن‌ها در قالب توکن‌هایی روی بلاک چین‌هایی مانند اتریوم ساخته و منتشر می‌شوند. برای نمونه، شیبا اینو^۲ و فلوکی اینو^۳ توکن‌هایی هستند که روی بلاک چین اتریوم قرار دارند.

وبسایت کوین‌مارکت‌کپ بیش از چندصد میم‌کوین را در فهرست خود دارد که بیشتر آن‌ها فعالیت چندانی نمی‌کنند یا به کلی غیرفعال هستند. دوج‌کوین با ارزش بازار ۱۸ میلیارد دلاری، شیبا اینو و بیبی دوج‌کوین^۴ با ارزش بازار ۲۰۰ میلیون دلاری و دوج‌ایلان‌مارس^۵ با ارزش بازار ۸۵ میلیون دلاری، چهار میم‌کوین با ارزش تر بازارند که حجم معاملات روزانه درخور توجهی دارند.

1. Dogecoin

2. Shiba Inu

3. Floki Inu

4. Baby Doge Coin

5. Dogelon Mars

تفاوت ارزش‌های دیجیتال و میم‌کوین‌ها

می‌دانیم که ارزش‌های دیجیتال یا کریپتوکارنسی‌ها، اشکال دیجیتالی یا مجازی پول هستند که از الگوریتم‌های رمزنگاری برای امنیت استفاده می‌کنند؛ سیستم‌های غیرمتمرکزی که امکان انجام تراکنش‌های امن و همتابه‌همتا را از طریق اینترنت فراهم می‌کنند. این کوین‌ها ارزشی ذاتی داشته و اغلب برای حل مشکلات دنیای واقعی ایجاد می‌شوند. به‌عنوان مثال، بیت‌کوین به‌عنوان جایگزینی دیجیتالی برای ارزش‌های سنتی و ابزارهای ذخیره ارزش ایجاد شده است و اتریوم برای تسهیل قراردادهای هوشمند و برنامه‌های کاربردی طراحی شده است. از سوی دیگر، گفتیم که میم‌کوین‌ها دسته‌ای از ارزش‌های دیجیتال هستند که به‌عنوان یک شوخی یا میم شروع شدند، اما محبوبیت و ارزش پیدا کرده‌اند.

بنابراین تفاوت اصلی بین ارزش‌های دیجیتال و میم‌کوین‌ها در هدف و ارزش ادراک‌شده آن‌ها نهفته است. ارزش‌های دیجیتال اصولی عموماً از تیم توسعه‌دهنده قدرتمند و یک نقشه راه شفاف برای توسعه در آینده برخوردار هستند، کاربردهایی عملی دارند و راه‌حلی برای مشکلات موجود ارائه می‌دهند. با این حال، میم‌کوین‌ها اغلب فاقد این پشتوانه‌ها هستند. ارزش آن‌ها عمدتاً توسط روندهای اینترنتی و هیجان در رسانه‌های اجتماعی هدایت شده و فناوری یا کاربرد زیربنایی خاصی ندارند. این عوامل آن‌ها را به سرمایه‌گذاری‌های ناپایدار و پرریسک تبدیل می‌کند.

جدول ۱ - مقایسه ارزشهای دیجیتال با میم کوین‌ها

ارزیابی سرمایه گذاری	نقشه راه	کاربرد	منشا ارزش	هدف	رمزارها
نسبتاً پایدار با ریسک متوسط	دارای نقشه راه شفاف برای توسعه	ذخیره و تبادل ارزش، تسهیل قراردادهای هوشمند و مانند آن‌ها	ارزش ذاتی بر مبنای ذخیره ارزش واقعی	حل برخی از مشکلات پولی موجود	ارز دیجیتال
ناپایدار و پرریسک	فاقد نقشه راه و منوط به رفتار مخاطب	جذب مخاطب در قالب ارائه بازی	ارزش اکتسابی بر مبنای بازی و هیجانات مجازی	سرگرمی	میم کوین

پیدایش میم کوین‌ها

اولین میم کوینی که پا به عرصه گذاشت، دوج کوین بود که پس از انتشار در سال ۲۰۱۳، جامعه بزرگی از کاربران ارزشهای دیجیتال طرفدار آن شدند. دوج کوین اکنون با ارزش بازار حدود ۱۱/۶ میلیارد دلار یکی از ۱۰ ارز دیجیتال برتر بازار است. این موفقیت دوج کوین باعث شد موجی از میم کوین‌ها وارد بازار شوند.

در سال ۲۰۱۳، دو مهندس نرم‌افزار به نام‌های بیلی مارکوس^۱ و جکسون پالمر^۲ دوج کوین را فقط برای سرگرمی طرفداران بیت کوین ساختند. یکی از شخصیت‌های محبوب میم در میان کاربران ارزشهای دیجیتال سگی به نام کابوسو از نژاد ژاپنی شیبا اینو بود که به دوج مشهور است. مارکوس و پالمر از میم این سگ به عنوان لوگوی این ارز دیجیتال استفاده کردند. آن‌ها نام این ارز جدید را دوج کوین گذاشتند که تلفظ نادرست واژه «Dog» به معنای «سگ» بود.

دوج کوین به سرعت طرفداران فراوانی در شبکه‌های اجتماعی پیدا

1. Billy Markus

2. Jackson Palmer

کرد. اتفاق عجیب و جالبی که رخ داد، این بود که تنها دو هفته پس از انتشار دوج کوین، کشور چین شرکت‌های پرداخت را از تعامل با صرافی‌های بیت کوین منع کرد. این اقدام دولت چین باعث سقوط بیت کوین و دیگر ارزهای دیجیتال شد؛ اما ارزش دوج کوین در کمال شگفتی ۳۰۰ درصد رشد کرد.

می‌توان متوجه شد که قیمت میم کوین‌ها به شدت تحت تأثیر فرهنگ عمومی و شبکه‌های اجتماعی است. رشد دوج کوین نشان داد که نوسان‌های قیمت میم کوین‌ها همبستگی اندکی با تغییرات قیمت در کلیت بازار ارزهای دیجیتال دارد. رکورد حیرت‌آور دیگری که دوج کوین ثبت کرد، به حجم معاملات آن مربوط است. آنچنان که داده‌های صرافی ارز دیجیتال جمینای^۱ نشان می‌دهد که یک ماه پس از انتشار دوج کوین، حجم معاملات آن از مجموع حجم معاملات همه ارزهای دیجیتال دیگر بیشتر بود.

تصویر ۳. دوج کوین، اولین و محبوب‌ترین میم کوین

دوج کوین برخلاف اغلب میم کوین‌های بازار ارزهای دیجیتال، بلاک چین مستقل خود را دارد و از الگوریتم اجماع اثبات کار^۲ استفاده می‌کند که امکان استخراج آن را برای کاربران فراهم می‌کند. گفتنی

1. Gemini

2. Proof of Work

است که در سال ۲۰۱۴، بسیاری از ماینرها به دلیل کاهش قیمت دوج کوین دست از استخراج آن کشیدند و این مسئله توسعه دهندگان را نگران کرد. به همین دلیل، در سال ۲۰۱۵ استخراج دوج کوین با لایت کوین^۱ ادغام شد. اکنون استخراج کنندگان لایت کوین می‌توانند هم‌زمان دوج کوین نیز استخراج کنند.

دوج کوین سقف عرضه ندارد و همین باعث شده است که قیمتش به شدت در معرض ریسک تورم و نوسان شدید باشد. از این رو، سرمایه‌گذاران معمولاً برای سرمایه‌گذاری بلندمدت از این ارز دیجیتال استفاده نمی‌کنند. یکی از کاربردهای دوج کوین پاداش دادن برای تولید محتوای آنلاین و استفاده از آن در امور خیریه است. این کاربرد دوج کوین به یکی از عوامل مهم محبوبیت این ارز دیجیتال تبدیل شده است.

مثلاً در سال ۲۰۱۴، کاربران دوج کوین در کمپینی برای فرستادن تیم سورت‌سوارای جامایکا به المپیک، ۲۵۰۰۰ دلار دوج کوین جمع کردند. در همان سال، آنان در کمپینی به نام دوج فور واتر^۲ ۳۰۰۰۰ دلار برای فراهم کردن دسترسی به آب آشامیدنی در کشور کنیا جمع‌آوری کردند.

برخی از رویدادهای مهم تاریخ دوج کوین با نام ایلان ماسک^۳ مدیرعامل تسلا و اسپیس اکس، گره خورده است؛ رویدادهایی که هیاهو و جنجال‌های بزرگی در جامعه ارزهای دیجیتال به پا کرده است. ماسک در مقاطع مختلفی از دوج کوین حمایت کرد؛ به طوری که در سال ۲۰۲۱، قیمت این ارز ۴۰۰۰ درصد رشد یافت. البته به نظر می‌رسد که این پشتیبانی‌ها همچنان ادامه یابد.

1. LTC

2. Doge4Water

3. Elon Musk

تصویر ۴. ایلان ماسک، مهم‌ترین حامی دوج کوین

میم کوین‌های مشهور و محبوب

مشهورترین و محبوب‌ترین میم کوین‌های سال ۲۰۲۴ عبارت‌اند از:

- دوج کوین (DOGE)
- شیبا اینو (SHIB)
- دوج ایلان ماسک (ELON)
- فلوکی اینو (FLOKI)
- اسلرف (SLERF)
- ووچک (WOJAK)
- داگ ویف‌هت (WIF)
- بیبی دوج کوین (BabyDoge)
- پاپ کت (POPCAT)
- ایپ کوین (APE)
- بونک (BONK)

تصویر ۵. محبوب‌ترین میم کوین‌های سال ۲۰۲۴

هنوز هم دوج کوین منبع الهام بسیاری از میم کوین‌هاست. هرروز شاهد ورود ارزهای جدیدی با تقلید از نام دوج به بازار هستیم؛ اگرچه خیلی از آنها از همان ابتدا شکست خورده هستند. همان‌طور که گفتیم و بر اساس داده‌های کتگوری میم کوین‌ها در کوین مارکت کپ، بیش از ۲,۰۰۰ میم کوین در بازار ارزهای دیجیتال وجود دارد که خیلی از آنها تقلیدی از دوج کوین هستند.

تصویر ۶. شیبایانو

یکی از میم کوین‌های مشهور شیبا اینو نام دارد که در سال ۲۰۲۰ راه‌اندازی شد و خود را قاتل دوج کوین^۱ لقب داد. این ارز نماد و نام خود را از همان سگ شیبا اینو دوج کوین گرفته است. شیبا اینو هم رشدی نجومی تجربه کرد و در اکتبر ۲۰۲۱، ارزش بازاریش به ۴۳ میلیارد دلار رسید و با دوج کوین برابر شد. شیبا اینو هم توکنی روی بلاک چین اتریوم است.

از تفاوت‌های دوج کوین و شیبا اینو می‌توان به این نکته اشاره کرد که دوج کوین هیچ محدودیت عرضه‌ای ندارد؛ اما شیبا اینو محدود است.

تصویر ۷. دوج ایلان مارس

1. Dogecoin Killer

یکی دیگر از میم کوین‌های مشابه دوج کوین، دوج ایلان مارس^۱ است که آوریل ۲۰۲۱ راه‌اندازی شد. دوج ایلان مارس هم توکنی روی بلاک چین اتریوم است و از تصویر سگ به‌عنوان نماد استفاده می‌کند. توسعه‌دهندگان این توکن داستان‌های مصوّر زیادی را با شخصیت سگ آن روی وبسایت این میم کوین منتشر کرده‌اند. جالب است بدانید حساب تویتر دوج ایلان مارس بیش از ۵۰۰ هزار نفر دنبال‌کننده دارد. ارزش بازار این میم کوین در لحظه نگارش این مقاله در تیرماه ۱۴۰۳، حدود ۸۵ میلیون دلار است.

تصویر ۸. بیبی دوج کوین

بیبی دوج کوین با نماد BabyDoge همان‌طور که از نامش پیداست، در همه‌چیز از دوج کوین الهام گرفته است. جامعه هواداران بیبی دوج کوین می‌گویند که این ارز دیجیتال برای کمک به حیوانات خانگی ایجاد شده است. بیبی دوج کوین با هدف افزایش آگاهی از رفاه حیوانات و پذیرش حیوانات بی‌سرپناه ایجاد شده است.

1. ELON

تصویر ۹. فلوکی اینو

فلوکی^۱ که نامش را از سگ ایلان ماسک گرفته و از قضا آن هم از نژاد شیبا اینو است، کاربردهایی فراتر از سرگرمی برای خود تعریف کرده است. این کوین نوعی بازی متاورس و فروشگاه توکن غیرمثلی و پلتفرم آموزش ارزشهای دیجیتال دارد.

ظهور میم کوینی مانند فلوکی اینو می تواند عصری جدید را در این بخش از بازار آغاز کند که محبوبیت و شهرت ناشی از فرهنگ میم را با مزایا و منافع جدی دنیای ارزشهای دیجیتال ترکیب می کند.

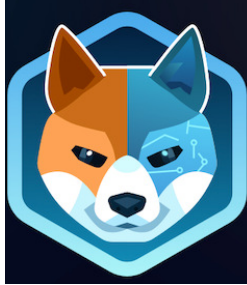
تصویر ۱۰. پیپه

پیپه^۲ با لوگوی معروف قورباغه ای شکل خود که از دل فرهنگ میم های اینترنتی زاده شده، به لطف جامعه قدرتمند و حضور پررنگ

1. FLOKI

2. Pepe

در رسانه‌ها، جایگاه خودش را بین میم کوین‌ها تثبیت کرده است. این توکن بر بستر اتریوم و با تاکید بر ناشناس بودن کاربر و کارمزد پایین تراکنش‌ها فعالیت می‌کند که باعث جذابیت آن برای تراکنش‌های خرد در وب شده است.

تصویر ۱۱. ای آی دوج

ای آی دوج یا آرب دوج ای آی یک میم کوین با چاشنی هوش مصنوعی است و ادعا می‌کند که قرار است تا نحوه ایجاد و به اشتراک گذاری میم کوین‌ها را تغییر دهد. در این پلتفرم که سال ۲۰۲۳ روی شبکه آربیتروم^۲ ساخته شده است، کاربران می‌توانند با تکیه بر هوش مصنوعی و با استفاده از پرامپت نویسی، میم درست کنند.

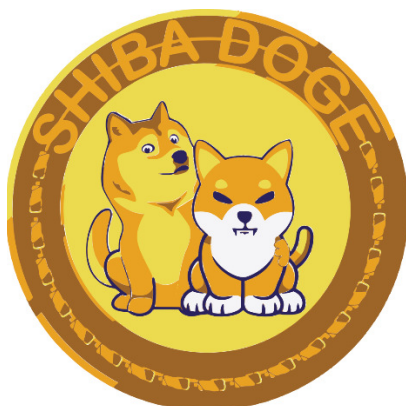

تصویر ۱۲. باب

1. ArbDoge.AI

2. Arbitrum

میم کوین باب^۱ یک توکن اتریومی است که در آوریل ۲۰۲۳ عرضه شد و به عنوان سوخت ربات توئیتر «توضیح بده باب^۲» کارایی دارد. لوگو و کاراکتر باب شباهت زیادی به میم کوین پپه دارد. ویژگی منحصر به فرد باب این است که جواب همه سؤالات را می‌داند و در حقیقت از مدل هوش مصنوعی چت جی‌پی‌تی ۴ برای پاسخ دادن به سؤالات کاربران استفاده می‌کند.

تصویر ۱۳. شیبا دوج

شیبا دوج^۳ یک توکن کاربردی^۴ و جامعه‌محور است و با نماد اختصاری SHIBDOGE مشخص می‌شود. جالب اینجاست که این ارز دیجیتال توسط نهنگ‌های شیبا اینو و دوج کوین ایجاد شده و هدف آن گرد هم آوردن جوامع این دو میم کوین و منافع بیشتر هر دو جامعه است.

-
1. BOB
 2. Explain This Bob
 3. ShibaDoge
 4. Utility Token

تصویر ۱۴. میو

میو^۱ جدیدترین پدیده در حال ظهور دنیای میم کوین‌ها است. این میم کوین که بخشی از پروژه گربه‌ای در دنیای سگ‌ها^۲ است، در مارس ۲۰۲۴ بر روی بلاک چین سولانا راه‌اندازی شد. در حالی که دنیای میم کوین‌ها تا کنون همواره تحت تسلط توکن‌هایی با مضمون سگ‌های محبوب بوده، میو قصد دارد سلطه سگ‌ها بر بازار میم کوین‌ها را پایان دهد.

ویژگی‌های میم کوین

مهم‌ترین ویژگی‌های مشترک میان همه میم کوین‌ها را می‌توان در چهار ویژگی خلاصه کرد:

- تورم عرضه
- قیمت پایین
- دسترسی پذیری آسان
- نوسان بالا

1. MEW

2. CIDW

یکی از ویژگی‌های معمول میم کوین‌ها که درباره دوج کوین هم به آن اشاره کردیم، این است که سقف عرضه آن‌ها معمولاً خیلی زیاد یا نامحدود است. ارز دیجیتالی مثل بیت کوین طوری برنامه‌نویسی شده است که در نهایت، فقط ۲۱ میلیون واحد از آن منتشر خواهد شد. این در حالی است که میم کوین‌ها اغلب میلیاردها واحد توکن منتشر می‌کنند و محدودیتی هم برای انتشار واحدهای بیشتر در آینده ندارند. همچنین، میم کوین‌ها عموماً برنامه‌ای برای سوزاندن توکن‌ها ندارند تا آن‌ها را از گردش خارج و تورم عرضه را کنترل کنند.

عرضه زیاد یا نامحدود باعث می‌شود که قیمت میم کوین‌ها در هر واحد بسیار کم باشد. درعین حال، همین قیمت اندک راه را برای ورود سرمایه‌گذاران خرد با سرمایه‌های بسیار ناچیز هموار و برای میلیون‌ها نفر این امکان را فراهم می‌کند تا به راحتی مقدار زیادی از این ارزهای دیجیتال را بخرند.

از آن‌جا که میم کوین‌ها فقط برای سرگرمی هستند و نیازی نیست که ایده فنی پیچیده‌ای پشت آن‌ها باشد، هرکسی می‌تواند با تم و میم دلخواهش میم کوین بسازد و آن را منتشر کند؛ به‌ویژه اینکه به لطف نرم‌افزارهای موجود ساخت توکن بسیار آسان شده است.

یکی از ضعف‌های بزرگ میم کوین‌ها، به‌استثنای دوج کوین که در برخی فروشگاه‌ها به‌عنوان روش پرداخت پذیرفته شده، این است که هیچ کاربردی به‌جز سرگرمی و سوداگری ندارند. باین حال، روندی برای میم کوین‌هایی با کاربردهای جدی در حال شکل‌گیری است که می‌توان آن را موجی نو در تاریخ این ژانر از ارزهای دیجیتال دانست. یکی دیگر از ویژگی‌های میم کوین‌ها نوسان فراوان قیمت آن‌هاست. قیمت این ارزهای دیجیتال به‌شدت به فعالیت جامعه طرفداران و مباحث و شایعاتی وابسته است که در جوامع در جریان است. به‌همین دلیل، افزایش و سقوط ناگهانی قیمت در آن‌ها مسئله چندان عجیبی نیست.

ریشه‌یابی اقبال گسترده کاربران به میم‌کوین‌ها

همان‌طور که گفته شد، ارزش‌های دیجیتال در بستر اینترنت شکل گرفته‌اند و از همین رو، با اینترنت دچار تأثیر و تأثرات متقابل‌اند. نفوذ فرهنگ اینترنت، از جمله فرهنگ میم‌ها نیز از جمله همین تأثیرات متقابل است. چرا که میم‌ها یکی از عناصر مهم در فرهنگ اینترنت هستند که میم‌کوین‌ها از آن‌ها به دنیای ارزش‌های دیجیتال وارد شده و در نتیجه در جامعه از محبوبیت گسترده‌ای برخوردار می‌شوند و با اشتراک‌گذاری سریع و وسیع، رشدی قارچ‌گونه می‌یابند. آن‌چنان که کاربران بی‌شماری در دنیای ارزش‌های دیجیتال پیرامون میم‌کوین‌ها جمع می‌شوند و جوامعی از جنس طرفداران تیم‌های ورزشی را برای این ارزش‌ها به وجود می‌آورند.

این تأثیرگذاری عمیق خصوصاً در میان کاربران نوجوان فضای مجازی به شدت چشمگیرتر است. نوجوانانی که اصطلاحاً از نسل زد نامیده می‌شوند، متولدان دو دهه اخیرند که ویژگی‌های منحصر به فردی دارند. این ویژگی‌ها عبارت‌اند از:

- بومی دیجیتال: فناوری بخشی از زندگی‌شان است و زندگی بدون آن برایشان قابل‌تصور نیست.
- کم‌توان در توجه: دامنه توجه‌شان کوتاه‌تر از نسل‌های قبل است.
- بازی‌باز (گیمر): از اصلی‌ترین مشغولیت‌هایشان، بازی‌های مجازی است؛ آن‌هم به شکل حرفه‌ای.
- اهل حال: زندگی را در لحظات آن زیست می‌کنند.
- پردازشگر سریع: توانایی‌های بالایی در پردازش سریع اطلاعات دارند.
- به‌شدت انعطاف‌پذیر: با تغییرات لحظه‌ای دنیای اطرافشان انعطاف زیادی دارند.
- به‌روز: کمتر از وقایع دنیای خودشان عقب می‌مانند.

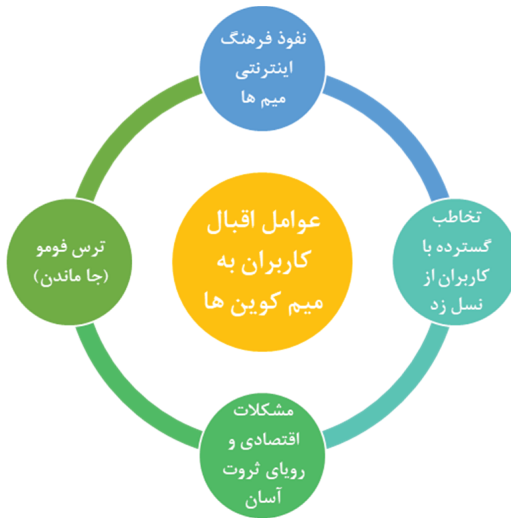
● عاشق دیده و شنیده شدن: خواسته اصلی‌شان از جهان پیرامونشان این است که دیده و شنیده شوند.

● مطالبه‌گر جدی آزادی: هر مانعی را که بر سر راه آزادی خود ببینند، کنار می‌زنند.

● جست‌وجوگر و کنجکاو: نسبت به تمام ابعاد زندگی کنجکاو هستند. روشن است که کاربران «کم‌توجه»، «بازی‌باز»، «اهل حال»، «به روز» و «کنجکاو»، بزرگترین مخاطبان و بدنه اجتماعی میم‌کوین‌ها را شکل می‌دهند و با ورود هر میم‌کوین، میل بسیاری به شناخت و استفاده از آن را از خود نشان می‌دهند.

علاوه بر این عوامل که ریشه در فرهنگ عامه دارند، بدون شک مشکلات اقتصادی خصوصاً فقر و بیکاری نیز در گرایش کاربران به میم‌کوین‌ها بی‌تاثیر نیست. این گروه از کاربران فضای مجازی که عمدتاً و تحت تاثیر این فضا، رؤیای کسب ثروت آسان را نیز در سر دارند، میم‌کوین‌ها را محلی برای کسب درآمد آسان با سرمایه‌گذاری اندک می‌یابند. ضمن آن‌که این فضا به خاطر نوسانات بزرگ، به فضای پخت آزمایی نیز نزدیک بوده و از این منظر نیز مخاطبان خود را می‌یابد.

درنهایت، برخی روان‌شناسان از فراگیری نوعی ترس تحت عنوان «فومو» یا «ترس جا ماندن از دیگران» در فضای مجازی سخن می‌گویند که می‌تواند عامل مهمی در اقبال چشمگیری کاربران به میم‌کوین‌ها باشد. بدین معنا، افراد معمولاً از این‌که از دیگران جا بمانند می‌ترسند و از همین رو، به محض مواجهه با یک تکنولوژی یا محصول فناورانه جدید، میل شدیدی به آشنایی و بهره‌برداری از آن دارند تا از سایرین جا نمانند.

نمودار ۱. مهم‌ترین عوامل اقبال کاربران به میم‌کوین‌ها

معرفی میم‌کوین‌های پرمخاطب در جامعه ایران

۱) نات‌کوین

نات‌کوین^۱ نام یک میم‌کوین در یک بازی تلگرامی است که بر بستر بلاک‌چین TON کار می‌کند و اسم آن هم دقیقاً برعکس شبکه TON است. نات‌کوین در واقع یک ارز دیجیتال است که بر روی پلتفرم پیام‌رسان «تلگرام» بر پایه مینی اپلیکیشن^۲ کار می‌کند. این برنامه به عنوان یک ربات در برنامه پیام‌رسان محبوب تلگرام اجرا می‌شود. بازیکنان می‌توانند نات‌کوین را با ضربه زدن روی صفحه استخراج کنند و سکه‌های درون بازی را به دست آورند. این سکه‌ها را می‌توان بعداً به توکن‌های واقعی برای برداشت تبدیل کرد. نات‌کوین از تاریخ ۱۰ می ۲۰۲۴ مصادف با ۲۱ اردیبهشت ۱۴۰۳ به عنوان توکن

1. NOT Coin

2. TMA

NotCoin بر بستر بلاکچین TON برای کاربران قابل برداشت شده و از ۱۶ می مصادف با ۲۷ اردیبهشت در صرافی‌ها عرضه شد. هرچند ارزش این ارز دیجیتال در همین مدت کوتاه، نوسان زیادی را تجربه کرده است، اما قیمت فعلی آن در زمان نگارش گزارش پیش رو، حدود ۰/۰۱۳ دلار آمریکا (حدود ۸۱۳ تومان) است.

تصویر ۱۵. نات کوین

این کوین در نوامبر ۲۰۲۳ در کنفرانس TON دوبی معرفی شد. تیمی با تجربه و با سابقه در زمینه توسعه ارز دیجیتال و میم کوین‌ها در پشت این پروژه است و باعث شده تا نات کوین به‌عنوان سریع‌ترین بازی در حال رشد تلگرام در حال حاضر معرفی شود. نات کوین در واقع یک بازی است که می‌توان در آن ارز دیجیتال NOTCoin را به دست آورد و از این ارز برای خریدهای درون برنامه‌ای استفاده کرد. طبق اطلاعات منتشر شده توسط تیم توسعه دهنده این پروژه، پروژه نات کوین در عرض ۳ هفته موفق به جذب ۴۵۰ هزار کاربر شد و همچنین بیش از ۶۵۰ هزار نفر در فاز آزمایشی این پروژه شرکت کرده‌اند، حال این پروژه از فاز آزمایشی خارج شده و تمام افراد به آن دسترسی دارند. به همین دلیل استقبال بالایی از این پروژه صورت گرفته و به یک ترند تبدیل شده است.

یکی از ویژگی‌های اصلی نات کوین آن است که برای استخراج آن نیازی به پرداخت هزینه نیست. نات کوین درون بازی نات کوین ارائه

می‌شود. یک بازی بسیار ساده و راحت که هر شخصی می‌تواند آن را بازی کند. نات کوین در اصل یک ربات تلگرامی است. رباتی که به شکل یک بازی درآمد و جلوه بصری دارد. در این بازی با لمس دکمه‌های مربوطه می‌توان نات کوین دریافت کرد و سپس با این نات کوین‌ها آیتم‌هایی خرید که سرعت دریافت نات کوین‌های بعدی را افزایش دهد. در عین حال می‌توان دوستان خود را نیز به این شبکه دعوت کرد و یک تیم به راه انداخت که باز هم سرعت بیشتری به کسب این ارز دیجیتال می‌دهد و کاربران در ادامه، هر چه بیشتر این بازی را انجام دهند، نات کوین بیشتری دریافت می‌کنند و سطوح مختلف بازی از برنزی تا پلاتینیوم و الماس را باز کرده و با دیگران رقابت خواهند کرد.

بازی نات کوین دارای پنج سطح کاربری است و با ورود به سطوح جدید که نیاز به امتیاز و ارز بیشتری دارد، امتیاز و امکانات بیشتری در اختیار بازیکن قرار می‌گیرد که سرعت استخراج ارز را نیز افزایش می‌دهد. جدول زیر سطوح مختلف این بازی و ارز مورد نیاز برای ورود به هر سطح را نشان می‌دهد.

جدول ۲. سطوح بازی نات کوین براساس ارز استخراج شده

لیگ برنزی	از صفر کوین استخراج	تا ۱۵۰ هزار
لیگ نقره‌ای	از ۱۵۰ هزار	تا ۲۰۰ هزار
لیگ طلایی	از ۲۰۰ هزار	تا ۲ میلیون
لیگ پلاتینیوم	از ۲ میلیون	تا ده میلیون
لیگ الماس	از ده میلیون	تا بینهایت

۲) همستر کامبت

همستر کامبت (Hamster Kombat) یک بازی بات^۱ ساده تلگرامی است که کاربر در آن نقش یک همستر ماجراجو را به عهده دارد. این بازی مرتبط با دنیای ارزهای دیجیتال است و در بستر تلگرام اجرا می‌شود. همستر به سرعت معروف شد و در عرض ۱۱ روز بیش از یک میلیون نفر را به خود جلب کرد.

همستر کامبت محصول یک شرکت سهامی خاص با همکاری جمعی از کارآفرینان روسی است که «ادوارد گورینوویچ» در راس آن‌ها قرار دارد. گورینوویچ، کارآفرین جوان روسی در حوزه فناوری اطلاعات و بلاک‌چین و بنیان‌گذار شرکت‌های CarPrice و CarMoney است. شرکت CarPrice او در سال ۲۰۱۵ در لیست ۱۰۰ استارت‌آپ مورد توجه اروپا قرار گرفت و جمعاً حدود ۴۲ میلیون دلار سرمایه جذب کرد. این بازی با صرافی بینگ ایکس همکاری داشته و در آینده‌ای نزدیک، اقدام به عرضه توکن خود بر بستر بلاک‌چین TON خواهد کرد.

روشن است که حتی اگر این ارز دیجیتال سهم قابل توجهی در بازار رمزارزها پیدا نکند، به هر حال سودی که پیام‌رسان تلگرام از طریق تبلیغات، پهنای باند مصرفی کاربران، آشنایی کاربران با ارزهای تلگرامی و راه اندازی کیف پول تلگرامی به دست می‌آورد، میلیون‌ها دلار ارزش خواهد داشت. از همین رو، باید مبادلات قابل توجهی میان این شرکت و گردانندگان پیام‌رسان تلگرام در جریان باشد که البته تاکنون هیچ‌چیز از آن منتشر نشده است.

کاربر در بازی همستر کامبت با مکانیزم تپ تو ارن^۲ (بزن تا پول به دست بیاری) سکه‌های مجازی همستر (HMSTR) کسب می‌کند. این اتفاق با چهار روش رخ می‌دهد:

۱. روبات مخصوص بازی در درون یک شبکه اجتماعی نظیر پیام‌رسان تلگرام

- ۱) کلیک: ضربه زدن ساده روی نمایشگر تلفن همراه.
- ۲) وارد کردن کد مورس: وارد کردن برخی عبارات مخفی در بازی که سکه بیشتری را به بازیکن می‌دهد و به صورت روزانه اعلام می‌شود.
- ۳) دیلی کمیو: یک ویژگی روزانه در بازی همستر که به بازیکنان این فرصت را می‌دهد تا با خرید یا ارتقا دادن سه کارت مشخص، ۵ میلیون سکه دریافت کنند.
- ۴) انجام ماموریت‌های روزانه و توسعه صرافی دیجیتال: انجام دستورات بازی مانند دعوت از دوستان، دنبال کردن صفحات سازندگان در شبکه‌های اجتماعی و هر دستوری که بازی بدهد و بابت آن پاداش در نظر بگیرد یا توسعه صرافی مجازی بازیکن.

تصویر ۱۷. همستر کوین

بازیکنان در این بازی به «مدیرعامل همستر» تبدیل می‌شوند. این بازی حول مدیریت یک صرافی مجازی می‌چرخد، به این ترتیب که کاربران برای به دست آوردن سکه، اقدامات فوق را انجام می‌دهند و سپس به عنوان مدیرعامل صرافی، از آن سکه‌ها برای ارتقاء صرافی رمزنگاری خود استفاده می‌کنند. این ارتقاء در بخش‌های مختلفی مانند بازسازی^۱

1. Market

روابط عمومی و تیم توسعه^۱، انطباق با قوانین و گرفتن مجوز برای فعالیت در کشورهای مختلف و پیشرفت‌های جانبی دیگر انجام می‌شود. توسعه هر بخش از این صرافی، مقداری به درآمد روزانه آن می‌افزاید که در قالب سکه به موجودی بازیکن اضافه می‌شود.

این سکه‌ها احتمالاً تبدیل به «ایردراپ^۲» و در صورت لیست شدن پروژه در صرافی‌ها تبدیل به پول واقعی خواهند شد. طبق اعلام توسعه‌دهندگان، توکن این پروژه بر بستر بلاکچین TON^۳ ایجاد خواهد شد. امری که هنوز تاریخ آن تأیید نشده است^۴.

همستر کامبت به‌طور رسمی در ۲۵ مارس ۲۰۲۴ مصادف با ۶ فروردین ۱۴۰۳ عرضه شد و ظرف کمتر از یک ماه، بیش از ۵۰۰ هزار بازیکن فعال را جذب کرد. تعداد کاربران این بازی در روز سه‌شنبه ۱۵ خرداد ۱۴۰۳ به ۶۰ میلیون و ۲۴ میلیون بازیکن فعال رسید. اواخر چهارشنبه ۱۶ خرداد، تعداد کاربران آن ۷۸ میلیون و در ساعات پایانی روز پنج‌شنبه به ۱۰۰ میلیون نفر و به مارکت کپ ۱ میلیارد دلاری رسید. این بازی قصد دارد در ماه ژوئیه (تیرماه) یک ایردراپ برای بازیکنان خود ارائه دهد و در حال حاضر در داخل برنامه (اپلیکیشن) آن نیز گزینه‌ای برای کارهای مربوط به ایردراپ افزوده شده است. بازیکنان در همستر موظف‌اند کیف پول خود را به بلاک چین

1. PR&Team

۲. ایردراپ در حوزه ارزهای دیجیتال به معنای توزیع یا اهدای رایگان توکن به عنوان پاداش یا نظائر آن است.

۳. شبکه TON تلگرام یک شبکه بلاکچین مبتنی بر تکنولوژی تلگرام است که امکان انجام تراکنش‌های امن و سریع را بین کاربران فراهم می‌کند. این شبکه قابلیت ارائه قراردادهای هوشمند و اپلیکیشن‌های متنوع را داراست که کاربران می‌توانند از آن‌ها برای انجام تراکنش‌های مالی و غیرمالی استفاده کنند. شبکه TON تلگرام به عنوان یک پلتفرم نوین برای ارزهای دیجیتال و اپلیکیشن‌های متنوع شناخته می‌شود.

۴. هرچند صرافی چینی Gate.io ارز همستر را در روز ۱۵ ژانویه در بازار پیش‌فروش خود لیست کرد و در اطلاعات این صرافی آمده است تا ۱۰ میلیون کوین همستر را می‌تواند معامله کند. ظاهراً، قیمت‌گذاری در بازار پیش‌فروش به گونه‌ای بوده که هر توکن همستر با قیمت ۰٫۱۵۵ دلار (حدود ۱۰۰۰۰ تومان) قیمت‌گذاری شده است که قیمت بسیار بالایی است. البته این قیمت نهایی نبوده و تا زمان ورود این کوین به بازار انتظار می‌رود که قیمت همچنان در یک شیب نزولی قرار داشته باشد.

TON پیوند دهند که در تلگرام نیز قابل دسترسی است، اما به دلیل تحریم‌های آمریکا، برای کاربران ایرانی در دسترس نبوده و به کاربران داخل کشور ایران خدمات ارائه نمی‌کند. ربات کیف پول تلگرام (Wallet) نیز سابقه مسدودکردن دارایی کاربران ساکن ایران و بستن کیف پول آن‌ها را دارد و می‌تواند کاربران ایرانی را با مشکلاتی مثل مسدودشدن تراکنش یا بسته‌شدن کیف پول مواجه کند. از این رو، در حال حاضر کاربران ایرانی تنها می‌توانند در کیف پول تون‌کیپر (Tonkeeper) روی شبکه TON برای برداشت و واریز رمزارز اقدام کنند. هرچند با همه این‌ها، همچنان امکان تحریم تون‌کیپر نیز برای ایشان وجود دارد.

بررسی ارز همستر در بازار که در تصویر زیر آمده نشان می‌دهد این ارز تا زمان نگارش این گزارش، هنوز در حد سکه و توکن و امتیاز درون برنامه‌ای است و به عنوان ارز دیجیتال به رسمیت شناخته نشده است. آنچنان که در مقابل عبارت Market Cap (ارزش بازار) در تصویر، هیچ عددی وجود ندارد. با این وجود، ارزش عرضه (FDV) همستر معادل ۱ دلار آمریکا به ازای هر ۵۰۰ میلیون همستر (HAM) در نظر گرفته شده است که ارزش بسیار اندکی است.

 Hamster \$0.0g241 ▲ 5.2% Q

[Overview](#) [Info](#) [Markets](#) [News](#) [Simili](#)

Bybit - Next Level Trading. Sign up now to enjoy exclusive rewards!

HAM Converter Buy

500000000	HAM
1.205	USD ▼

Hamster Statistics

Market Cap (i)	-
Fully Diluted Valuation (i)	\$24,189,411
24 Hour Trading Vol (i)	\$1,886,569
Circulating Supply (i)	-
Total Supply (i)	10,000,000,000,000,000
Max Supply (i)	10,000,000,000,000,000

تصویر ۱۸. وضعیت همستر کوین در بازار ارزهای دیجیتال

برای روشن تر شدن ارزش واقعی فعلی این ارز باید گفت اگر کاربری در هر ثانیه با وارد کردن دو ضربه به صفحه تلفن همراه خود، دو سکه کسب کند، در یک ساعت موفق به کسب ۲۱۶۰۰۰ سکه خواهد شد. یعنی برای کسب ۵۰۰ میلیون همستر باید ۱۱۵۷ ساعت زمان صرف نماید که معادل ۴۸ روز کامل است. بدین ترتیب وقتی بعد از ۴۸ روز

کلیک بدون وقفه و استراحت به ۵۰۰ میلیون همستر برسد، در حال حاضر تازه یک دلار آمریکا کسب کرده است. این درحالیست که سودی که پیام‌رسان تلگرام از طریق تبلیغات و پهنای باند مصرفی کاربران با این بازی به دست می‌آورد، میلیون‌ها دلار ارزش خواهد داشت.

شایان ذکر است که قطعاً با ورود رسمی این توکن به بازار ارزهای دیجیتال، شاهد افت و خیزهای آن در بازار سرمایه خواهیم بود که قطعاً برای افراد بی تجربه و فاقد مهارت در تحلیل تکنیکال بازار سرمایه، مبهم و پرریسک خواهد بود.

نحوه عملکرد این بازی شباهت زیادی به بازی نات‌کوین دارد، اما برخلاف نات‌کوین، در بازی «همستر کامبت» سکه‌ها توسط بخش جمع‌آوری می‌شوند. بنابراین بازیکنان باید سود خود را در هر ساعت اصطلاحاً پمپ کنند (یعنی به کیف پول خود منتقل کنند) و توکن‌های زیادی را در حساب جمع نکنند. برای این کار از ربات تلگرام استفاده می‌شود. بدین ترتیب، برخلاف نات‌کوین که برای درآمد غیرفعال باید هر ۱۲ ساعت یک بار وارد بازی شد، در همستر باید حداقل هر ۳ ساعت یک بار این کار را انجام داد و در غیر این صورت، سکه استخراج نخواهد شد. در واقع درآمد بازیکن در بازی همستر فقط برای سه ساعت فعال است و پس از آن غیرفعال می‌شود. این زمان برای نات‌کوین ۱۲ ساعت است.

ریشه‌یابی علل ایجاد و توسعه میم‌کوین‌های تلگرامی

کارشناسان باور دارند تلگرام در تلاش است تا به وسیله این بازی‌ها، کاربران را وادار نماید تا تعامل بیشتری با کیف پول رسمی تلگرام داشته باشند و درگیر خدمات رمزارز این پلتفرم، کیف پول و قابلیت‌های حساب‌های پریمیوم شوند. روندی که در نهایت به درآمدزایی بیشتر تلگرام منجر می‌شود. به همین جهت، اهمیت این پروژه‌ها و موفقیت

آن‌ها برای تلگرام زیاد است و احتمالاً برنامه‌های زیادی برای آن‌ها دارد. به‌علاوه، در خلال انجام وظایف یا استفاده از گزینه‌های متفاوت بازی می‌توان دریافت که هدف تلگرام از ارائه این بازی، بیشتر تبلیغ و معرفی پروژه‌های مبتنی بر شبکه بلاکچین TON است که مداوماً تبلیغ و گاهی نیز بکارگیری می‌شوند. ضمن آن که ممکن است در آینده و طبق برنامه‌ریزی تلگرام بتوان برخی خدمات این پیام‌رسان نظیر اکانت پریمیوم یا امکانات آن را با این ارزها خریداری و حساب کاربری خود اضافه کرد.

در نهایت این که تلگرام قطعاً از رجوع کاربران به این پیام‌رسان برای بازی، حضور در آن برای مدت طولانی و خلق ترافیک با مصرف پهنای باند بیشتر، سود ناشی از خرید و فروش‌ها و نظائر آن نیز سود سرشاری می‌برد.

نمودار ۲. علل ایجاد و توسعه میم کوین‌ها در پیام رسان تلگرام

نحوه مواجهه سایر کشورها با میم‌کوین‌ها

تاکنون پنج کشور نسبت به این پروژه‌ها واکنش‌های متفاوتی نشان داده‌اند که در ادامه به آن‌ها پرداخته شده است:

روسیه

مقامات روسی صرفاً در مورد خطرات نات‌کوین و همستر ابراز نگرانی کرده و به کاربران در مورد خطرات مالی احتمالی مرتبط با بازی هشدار داده‌اند.

اوکراین

مقامات اوکراینی این بازی را به دلیل ارتباط آشکار با کشور روسیه دارای مخاطرات پنهان دانسته‌اند و نسبت به آن هشدارهایی داده‌اند. به طور خاص می‌توان به بیانیه مرکز ارتباطات استراتژیک اوکراین در خصوص بازی همستر اشاره کرد که آن را به دلیل روابط آشکار با روسیه، به طور بالقوه خطرناک معرفی کرده‌اند.

ازبکستان

ازبکستان قوانین بسیار سختگیرانه‌ای در مورد ارزش‌های دیجیتال دارد که طبیعتاً روی نات‌کوین و همستر هم تاثیر می‌گذارد. البته مقامات این کشور تاکنون صرفاً نسبت به این ارزش‌ها و بازی‌ها هشدار داده و قوانین و مقررات کشورشان در ارتباط با آن‌ها را یادآوری کرده‌اند.

هند

کاربران ارزش‌های دیجیتال در هند، جمعیت قابل توجهی دارند و شاید از همین رو، دولت در این کشور، مقرراتی را درباره این ارزش‌ها وضع کرده که بین سختگیری و عملکرد باز در نوسان است. هرچند جز چند موضع‌گیری مشخص در خصوص همستر از سوی دولت، هند نیز واکنش قابل توجهی به این ارزش‌های سرگرمی‌محور نشان نداده است، اما این قوانین و مقررات قطعاً روی این ارزش‌ها نیز تاثیر خواهند داشت.

چین

در چین هم صرفاً نسبت به مخاطرات میم‌کوین‌ها، خصوصاً میم‌کوین‌های تلگرامی به مردم اطلاع‌رسانی شده است و اما مسئله اصلی این‌جاست که در این کشور پیش از این تبدیل ارزش‌های دیجیتال در صرافی‌ها ممنوع بوده، اما دولت در عین حال از فناوری بلاک چین پشتیبانی می‌کند. همین موضوع قطعاً روی این ارزش‌ها نیز اثر جدی خواهد داشت.

نحوه مواجهه ایران با میم‌کوین‌ها

در ایران نیز جدای از قوانین مصرح موجود برای رمزارزها که خرید و فروش آن را آزاد و استفاده از آن به عنوان یک روش پرداخت را ممنوع کرده است، صرفاً به هشدارهایی از سوی برخی شخصیت‌های حقوقی رسمی درباره این میم‌کوین‌ها بسنده شده و تاکنون بیش از این اقدامی صورت نگرفته است.

نخستین هشدار در این زمینه، از سوی مرکز ملی فضای مجازی صادر شد. حسین دلیریان، سخنگوی مرکز ملی فضای مجازی در حساب کاربری‌اش در پلتفرم ایکس (توییتر سابق) نوشت: «در این چند روز در بسیاری از سوپر گروه‌ها، بحث‌های بسیاری از کاربران ایرانی را خواندم؛ شیوه جدید ماین کردن ارز دیجیتال با استفاده بازی‌ها، به بستر مناسبی برای هکرها و سارقان تبدیل شده است. به عنوان سخنگوی مرکز ملی فضای مجازی می‌گوییم، افرادی که در این بازی‌ها شرکت می‌کنند، مراقب اطلاعات و حساب‌های خودشان باشند».

تصویر ۱۹. نمونه‌ای از موضع‌گیری مسئولین کشور در قبال میم‌کوین‌ها

در ادامه، سرهنگ رامین پاشایی معاون فرهنگی اجتماعی پلیس فتا فراجا نیز درباره بازی همستر اعلام کرد که فعلاً در حال ارزیابی تهدیدات و آسیب‌ها هستند و نتیجه ارزیابی‌ها را به‌زودی اعلام خواهند کرد. از چشم‌انداز فقهی هم تاکنون تنها دفتر آیت‌الله مکارم شیرازی در پاسخ به مجاز بودن یا نبودن مشارکت در بازی‌های تلگرامی از جمله همستر کامبت و نات‌کوین و کسب درآمد احتمالی از آن‌ها، اعلام کرده که با توجه به ابهامات زیاد پیرامون این نوع ارزها، از جمله این‌که منشاء استخراج آن روشن نیست و نیز غالباً اعتبار آن از سوی دولت‌ها پذیرفته نشده و همچنین منشاء سوء استفاده‌های زیادی شده است، معامله، سرمایه‌گذاری و درآمد حاصل از آن‌ها جایز نیست.

ارزیابی نقاط مثبت و منفی میم‌کوین‌ها

میم‌کوین‌ها به عنوان یک کلاس دارایی نوظهور، پتانسیل رشد قابل توجهی دارند و ممکن است برای سرمایه‌گذاری جذاب شناخته شوند.

از این رو می‌توان عوامل زیر را به عنوان نقاط مثبت و قابل توجه این ارزشهای دیجیتال در نظر گرفت:

جدول ۳. نقاط مثبت و منفی میم‌کوین‌ها

میم‌کوین‌ها			
نقاط مثبت	ردیف	نقاط منفی	ردیف
پتانسیل رشد بالا	۱	ناشناسی توسعه دهندگان	۱
فناوری نوآورانه	۲	نوسان زیاد	۲
دسترسی به بازار جهانی	۳	احتمال سرقت و سوء استفاده از داده‌های شخصی	۳
افزایش قابلیت اعتماد	۴	ضعف فناوری و زیرساخت	۴
		ضعف پشتیبانی	۵
		احتمال سرقت یا سوء استفاده از سوی ابزارهای کمکی	۶
		احتمال سوء استفاده از اینترنت و تلفن همراه برای ماینینگ	۷
		احتمال فیشینگ	۸
		احتمال کلاهبرداری های سنتی	۹
		احتمال دستکاری بازار	۱۰
		محدودیت در کاربرد	۱۱

۱) پتانسیل رشد بالا:

میم‌کوین‌ها به عنوان یک کلاس دارایی نوظهور، پتانسیل رشد قابل توجهی دارند و ممکن است به عنوان سرمایه‌گذاری جذاب شناخته شوند.

۲) فناوری نوآورانه:

بلاکچین و تکنولوژی مبتنی بر آن که میم‌کوین‌ها بر پایه آن ساخته

شده‌اند، فناوری نوآورانه‌ای است که قابلیت ارائه راه‌حل‌های جدید و بهبود خدمات مالی را دارد.

۳) دسترسی به بازار جهانی:

میم‌کوین‌ها به کمک فناوری بلاکچین، امکان انجام تراکنش‌های مالی بین‌المللی با هزینه کمتر و سرعت بالاتر را فراهم می‌کنند.

۴) افزایش قابلیت اعتماد:

بلاکچین به عنوان یک پایگاه داده توزیع شده، می‌تواند قابلیت اعتماد در تبادلات مالی را افزایش دهد.

در مقابل، هرچند تاکنون هیچ گزارش یا آمار رسمی مبنی بر فعالیت مجرمانه و غیرقانونی توسعه‌دهندگان این بازی‌ها یا سوء استفاده از حساب کاربران بازی‌ها منتشر نشده و امکان اظهار نظر قطعی در این خصوص وجود ندارد، اما خطرات احتمالی بازی و مخاطرات ناشی از نسخه‌های مشابه یا ابزارهای کمکی آن قابل احصا می‌باشند که در ادامه به آن‌ها پرداخته شده است.

۱) ناشناسی توسعه‌دهندگان بازی

اولین گام در شناسایی منافع احتمالی توسعه‌دهندگان این بازی آن است که مشخص شود چه شخص یا اشخاصی بازی را طراحی کرده و توسعه داده‌اند. جالب است که با وجود مخاطبان بسیار، تا به امروز مشخص نشده توسعه‌دهندگان «همستر کامبت» دقیقاً چه کسانی هستند و در حال حاضر هیچ گزارش معتبری از وایت پیپر^۱ پروژه نیز در دسترس نیست. مطمئناً با در نظر گرفتن این که شفافیت یکی از اصول

۱. وایت پیپر (White Paper) یک سند علمی-بازاریابی است که توسط تیم یک پروژه ارز دیجیتال برای مطالعه عموم ارائه می‌شود. هدف از انتشار وایت پیپر آشنایی مردم با اهداف و تکنولوژی‌های پروژه ارز دیجیتال و سرمایه‌گذاری بر روی آن از طریق عرضه اولیه ارز دیجیتال است.

اساسی فضای ارزش‌های دیجیتال است، نمی‌توان از کنار چنین مسئله‌ای به سادگی عبور کرد.

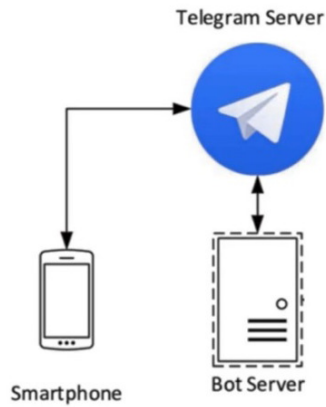
۲) نوسان زیاد

گفتیم که میم کوین‌ها به شدت به احساسات جامعه طرفداران و تأثیرگذاری‌های گاه‌وبی‌گاه عوامل خارج از حوزه ارزش‌های دیجیتال مانند تویت سلبریتی‌ها و شخصیت‌های مشهور وابسته هستند. این وابستگی قیمت میم کوین‌ها را به شدت پرنوسان می‌کند. از این رو، ممکن است قیمت میم کوین ناگهان سربه‌فلک بگذارد یا سقوط کند.

۳) احتمال سرقت و سوء استفاده از داده‌های شخصی

نخستین مخاطره‌ای که ممکن است اساساً کاربران را در فضای مجازی تهدید کند، مقوله دسترسی و افشای اطلاعات شخصی است. با راه اندازی بازی‌هایی نظیر نات کوین و همستر، توسعه‌دهندگان می‌توانند به اطلاعات شخصی کاربر در تلگرام از جمله نام کاربری، شماره تماس، آی‌پی و چه بسا در سطح گسترده‌تر به اطلاعات موجود در تلفن همراه یا سایر دستگاه رایانه‌ای کاربر دسترسی پیدا کنند.

توضیح آن که روبات‌های تلگرام تا پیش از این به کاربران این امکان را می‌دادند تا با زدن تعدادی دکمه ساده یا نوشتن متن و پیام کوتاه از آن ربات بهره ببرند. همه درخواست‌های کاربران از روبات‌ها قبل از این که به سرور روبات برسند، از سرور تلگرام رد می‌شوند. از آن سو، سرور روبات که توسط هرکسی ممکن بود راه اندازی شده باشد، به شناسه عددی حساب کاربری کاربران، نام و تصویر پروفایل ایشان دسترسی داشت. اگر هر روباتی به شماره موبایل یا لوکیشن کاربر نیز احتیاج داشت، باید از کاربر مربوطه اجازه دسترسی و تاییدیه می‌گرفت.

تصویر ۲۰. نقشه ارتباطی روبات‌های تلگرامی با سرورهای این پیام‌رسان

اما در آپدیت‌های اخیر تلگرام، امکان استفاده از مینی‌اپ‌ها یا وب‌اپ‌ها به روبات‌های تلگرام اضافه شده است. بازی همستر از جمله روبات‌هایی با امکانات جدید تلگرام است. برخلاف روبات‌های اصلی تلگرامی، درخواست مینی‌اپ‌ها از کاربران، ابتدا از سرور تلگرام رد نمی‌شود. این موضوع در مستندات تلگرام نیز نوشته شده که از لحظه‌ای که کاربری روی یک دکمه در یک مینی‌اپ تلگرامی کلیک می‌کند، صفحه مورد نظر مستقیماً و بدون دخالت سرورهای تلگرامی باز می‌شود.

Inline Button Mini Apps

TL;DR: For more interactive Mini Apps like @DurgerKingBot, use a `web_app` type `Inline KeyboardButton`, which gets basic user information and can be used to send a message on behalf of the user to the chat with the bot.

If receiving text data alone is insufficient or you need a more advanced and personalized interface, you can open a Mini App using a `web_app` type `Inline KeyboardButton`.

From the button, a Mini App will open with the URL specified in the button. In addition to the user's theme settings, it will receive basic user information (`ID`, `name`, `username`, `language_code`) and a unique identifier for the session, `query_id`, which allows messages on behalf of the user to be sent back to the bot.

The bot can call the Bot API method `answerWebAppQuery` to send an inline message from the user back to the bot and close the Mini App. After receiving the message, the bot can continue communicating with the user.

تصویر ۲۱. نحوه اتصال مینی‌اپ‌ها به سرورهای تلگرام در مستندات این پیام‌رسان

ضمن آن که دسترسی‌های بیشتری از جمله به آی‌پی کاربر دارد که کاملاً متفاوت از روند حاکم بر روبات‌های معمولی تلگرام است.

4. Privacy

4.1. Data We Share

When you interact with a MA, it will automatically acquire your IP address. Additionally, depending on which MA you use and how it was opened, we may also share some basic data with it, like your Telegram user id, public Telegram name, username and profile picture, an IETF language tag of your client language, your premium subscription status and some color parameters related to your in-app theme.

MA launched from the attachment menu in private chats will also receive similar information about your chat partner. MA launched from the attachment menu in channels and group chats may also receive the ID, type, title, username and photo of the chat in which they were opened.

By utilizing the MAF, you expressly acknowledge and understand that such data will be shared with the SP that operates the MA you choose to access. Further, you agree not to hold us liable for any mismanagement, misuse, or mishandling of this data by the SP, under any circumstances.

تصویر ۲۲. دسترسی‌های مینی‌اپ‌ها به اطلاعات کاربران در مستندات پیام‌رسان تلگرام

به هر حال، با توجه به هویت نامعلوم توسعه‌دهندگان بازی‌های نات‌کوین و همستر کامبت، این مخاطرات احتمالی اصلاً دور از ذهن نیستند و هیچ تضمینی وجود ندارد که اطلاعات شخصی افراد توسط توسعه‌دهندگان به روشی امن نگهداری شود یا مورد سوء استفاده قرار نگیرد. کمترین خطر سرقت داده‌های شخصی کاربران، فروش آن در فضاهایی مانند دارک وب است که ممکن است در آینده مشکلاتی را برای کاربر ایجاد نماید. سوء استفاده از این داده‌ها ممکن است خطرات سایبری قابل توجهی را برای کاربران بزه‌دیده به همراه داشته باشد. به‌علاوه، برخی از تحقیقات که نتایج آن اغلب در پایگاه‌های خبری کشور اوکراین منتشر شده، حکایت از آن دارد که منشأ و شبکه بازی همستر کامبت متعلق به مسکو است. قوانین داخل کشور روسیه ایجاب می‌کند که تمام داده‌های کاربران ذخیره و در صورت درخواست، در اختیار سازمان‌های مجری قانون روسیه قرار گیرد؛ به عبارتی اطلاعات هر کاربر این بازی می‌تواند در دسترس سرویس‌های امنیتی روسیه (FSB) قرار گیرد.

۴) ضعف فناوری و زیرساخت

خیلی از میم کوین‌ها بلاک چین مستقل و فناوری قدرتمند و حتی اکوسیستم جاافتاده‌ای پشت خود ندارند و حتی بسیاری از آن‌ها با کپی کردن کد ارزشهای دیجیتال دیگر ساخته شده‌اند. در میان میم کوین‌های موجود، فقط دوج کوین است که بلاک چین مستقل خود را دارد و البته تأمین امنیت آن وابسته به لایت کوین است.

۵) ضعف پشتیبانی

همچنین، میم کوین‌ها جامعه توسعه‌دهندگان ضعیفی دارند و این باعث می‌شود که نتوانند از لحاظ امنیتی و فناوری همیشه به‌روز باشند. برای مثال، توسعه دوج کوین در چندین مقطع به بن‌بست کامل رسید و کسی نبود که از لحاظ فنی از آن پشتیبانی کند.

۶) احتمال سرقت یا سوء استفاده از سوی ابزارهای کمکی

در شرایطی که همه کاربران به دنبال کسب سکه‌های بیشتر هستند، تعدادی از کانال‌ها و صفحات مجازی به معرفی ابزارهای کلیک‌کننده خودکار (اتوکلیکر) اقدام کرده‌اند. ابزارهایی که از طرف شما و با کسب مجوز از شما روی تلفن همراهتان کلیک کنند و سکه بیشتری را جمع‌آوری کنند.

تصویر ۲۳. نمونه تبلیغات ابزارهای کمکی میم کوین همستر در صفحات مجازی

این برنامه‌ها (اپلیکیشن‌ها) برای آغاز فعالیت خود به سرویس «دسترسی پذیری» (اکسس ایبیلیتی) تلفن همراه کاربران نیاز دارند. این درحالیست که سرویس دسترسی پذیری جزو بالاترین مجوزهای اندروید است و با این دسترسی، هر اپلیکیشن می‌تواند صفحه تلفن همراه کاربر را ببیند و روی آن اقدام نماید یا آن را کنترل کند. این درست مانند این است که کاربر دیگری کنار بازیکن این بازی‌ها نشسته و صفحه تلفن همراه وی را می‌بیند و از طرف او می‌تواند روی هر قسمتی از آن صفحه کلیک کند یا هر اقدام دیگری که روی آن صفحه ممکن باشد را انجام دهد.

Allow "Auto Clicker" to have full control of your device?

The full control permission is appropriate for apps that help you with accessibility needs, but not for most apps.

View and control screen

It can read all content on the screen and display content over other apps.

View and perform actions

Track your interactions with an app or a hardware sensor, and interact with apps on your behalf.

Deny

Allow

تصویر ۲۴. هشدار اندروید در خصوص دسترسی نرم افزارهای کمکی به کنترل کامل تلفن همراه کاربر

حال اگر یکی از این اپلیکیشن‌ها بخواهد سوء استفاده‌ای کند، می‌تواند چت‌های کاربر را بخواند، موقع ورود کلمات عبور روی هر اپلیکیشن یا سرویس دیگری حتی سرویس‌های بانکی، این کلمات را بردارد و حتی از روی آن‌ها اسکرین‌شات بگیرد.

همچنین ممکن است این ابزارها به عنوان یک پوشش برای انتشار انواع بدافزارها اعم از ویروس‌ها، کرم‌ها، تروجان‌ها، جاسوس افزارها و غیره عمل کنند. چنین بدافزارهایی ممکن است با آلوده کردن دستگاه رایانه‌ای فرد، اطلاعات محرمانه وی را سرقت کند، دستگاه را دچار آسیب‌های جزئی نموده یا به هر طریق عملکرد آن را مختل کند، یا حتی از دستگاه رایانه‌ای کاربر برای حملات سایبری استفاده کند یا به دستگاه کاربر حمله سایبری کند یا به روش‌های دیگر به کاربر آسیب رسانده و از اطلاعات یا دستگاه رایانه‌ای او سوء استفاده نماید.

۷) احتمال سوء استفاده از اینترنت و تلفن همراه کاربر برای ماینینگ

به لحاظ فنی این امکان وجود دارد که توسعه‌دهندگان بازی‌هایی نظیر نات کوین و همستر یا ابزارهای کمکی آن‌ها بدون اطلاع کاربر، از ترافیک اینترنت یا قدرت پردازش دستگاه کاربر برای مقاصدی مانند ماینینگ رمزارزها استفاده کنند. به این نحو که با انتشار کدها و دستورالعمل‌های مخفی که ممکن است کاربر به هیچ‌وجه متوجه جاسازی آن در دستگاه رایانه‌ای خود نشده باشد، منابع سخت افزاری دستگاه کاربر برای ماینینگ استفاده شود.

۸) احتمال فیشینگ

فیشینگ^۱ به تلاش برای به دست آوردن اطلاعاتی مانند نام کاربری، گذرواژه، اطلاعات حساب بانکی، آی‌پی و مانند آن‌ها از طریق جعل یک وبگاه، آدرس ایمیل و مانند آن‌ها گفته می‌شود. در یک بررسی مشخص شده است که مجموعه‌ای از سایت‌های جعلی با هدف ارائه لینک بازی همستر کامبت یا ابزارهای کمکی آن، سعی در فیشینگ

1. Phishing

کاربران با کپی قالب وبسایت اصلی را داشته‌اند و توانسته‌اند کل موجودی کیف پول برخی کاربران را خالی کنند.

۹) احتمال کلاهبرداری‌های سنتی

خیلی از افرادی که با توجه به گسترش تب ارزهای دیجیتال بازی‌محور وارد بازی‌های همستر و نات کوین شده‌اند، اطلاعاتی از حوزه ارزهای دیجیتال و نحوه چنج کردن یا فروش این ارزها ندارند. در چنین شرایطی، صفحات و کاربران مجازی متعددی در تلگرام و اینستاگرام راه افتاده‌اند که خرید این ارزها را با بالاترین قیمت تبلیغ می‌کنند. این کاربران کیف پولی را در اختیار صاحب ارز قرار می‌دهند تا کوین‌های خود را داخل آن واریز کند و مبلغ آن را به وی پرداخت شود. این در حالیست که بعد از واریز می‌توانند به راحتی آن کاربر را بلاک کنند و چون در این حوزه هنوز تراکنشی وجود ندارد و نامی از طرفین نیز برده نمی‌شود، قابلیت پیگیری نیز ندارد. لذا تنها راه مطمئن برای نقد کردن این ارزها، صرافی‌های مطمئن و شناخته شده است. حال اگر صرافی ایرانی باشد، باید اینماد داشته باشد و اگر خارجی است، باید مراقب مسائل مربوط به تحریم و بستن حساب‌های کاربری ایرانی بود. برای نمونه، بررسی ابتدایی سرویس‌های خرید و فروش عمومی نظیر سرویس «دیوار» نشان می‌دهد نات کوین به طور گسترده در دیوار در حال خرید و فروش است. این درحالیست که خرید و فروش ارزهای دیجیتال در این پلت‌فرم‌ها با خطرات بی‌شماری همراه است و شاید کلاهبرداری کمترین خطری باشد که کاربران را تهدید می‌کند.

تصویر ۲۵. نمونه‌هایی از آگهی‌های فروش نات‌کوین در اپلیکیشن دیوار

۱۰) احتمال دست‌کاری بازار

در بیشتر میم‌کوین‌ها، گروه کوچکی بزرگ‌ترین سهم از عرضه را در اختیار دارند و به راحتی می‌توانند بازار آن را دست‌کاری کنند.

۱۱) محدودیت در کاربرد

از لحاظ کاربردی نیز، بیشتر میم‌کوین‌ها خارج از دنیای ارزهای دیجیتال هیچ ارزشی ندارند. برای مثال، تعداد بسیار کمی از میم‌کوین‌ها هستند که به عنوان روش پرداخت برای خرید کالا و خدمات پذیرفته شده‌اند. همچنین، ماهیت میم‌کوین‌ها طوری است که حضورشان مقطعی بوده و بعید است که خیلی از این‌ها در سال‌های آینده وجود داشته باشند یا ارزششان بسیار فراتر رود.

در واقع به استثنای دوچ‌کوین که در برخی فروشگاه‌ها به عنوان روش پرداخت پذیرفته شده، این است که هیچ کاربردی به جز سرگرمی و سوداگری ندارند. باین حال، روندی برای میم‌کوین‌هایی با کاربردهای

جدی در حال شکل گیری است که می توان آن را موجی نو در تاریخ این ژانر از ارزشهای دیجیتال دانست.

توصیه های راهبردی برای مواجهه موفق با میم کوین ها

ارزشهای دیجیتال سرگرمی محور که در این گزارش به اختصار میم کوین نامیده شدند، از جمله جدیدترین اتفاقات فناوریانه بازار رمزارزها هستند. هرچند این بازی ها بسیار ساده اند - حتی در حد زدن ضربه های متوالی روی صفحه موبایل - اما در هرکدام، از جایی به بعد باید مجموعه مهارت هایی کسب یا تمرین شوند. مثلاً در بازی همستر باید علاوه بر شیوه های کار با خدمات نسخه پریمیوم تلگرام نظیر کیف پول و بستر بلاک چین TON و مانند آن ها، باید مهارت تجارت کردن را تمرین کرد. از همین رو، دغدغه عادت کردن کاربران به دریافت پاداش بدون کسب مهارت و انجام کار خاص، دغدغه صحیحی به نظر نمی رسد.

به علاوه، به نظر می رسد نسل جدید (و حتی افرادی از نسل های گذشته تر) علاقه زیادی به کسب درآمد از حوزه فناوری های ارتباطی دارند که این موضوع می تواند گویای ظرفیت انسانی موجود در حوزه فناوری های دیجیتال در کشور باشد و باید درخصوص آن و ظرفیت سازی سالم در آن تصمیم گیری شود. از این منظر می توان همچنان که به ایجاد ارز دیجیتال ملی مبادرت ورزیده شده، به ایجاد میم کوین های ملی نیز اقدام گردد و از ظرفیت عظیمی که برای فعالیت و بهره برداری از آن وجود دارد، استفاده شود. با تمرکز بر این ظرفیت ها و گرایش هاست که «صنایع خلاقه» رشد می یابند و به اشتغال آفرینی منجر می شوند. مشاغلی که تحریم ها نیز معمولاً کمترین اثرگذاری را روی آن ها دارند.

اما برای مراقبت از خود و کاربران در مواجهه با این پدیده های نوظهور در عرصه تکنولوژی های جدید، توجه به هفت توصیه راهبردی زیر نیز ضروریست:

۱) شفافیت و افشاگری:

لازم است به وایت پیپر و مستندات پروژه نات کوین و همستر دسترسی و توجه ویژه شود و تا زمانی که این بازی‌ها و ارزهای درون آن‌ها فاقد این مستندات شفاف باشند، قطعاً قابل اعتماد نیستند. این موضوع شامل لزوم شفافیت فرآیند توزیع توکن، استفاده از بودجه و اهداف پروژه نیز می‌شود.

۲) حمایت از سرمایه گذار:

آموزش سرمایه‌گذاران ارزهای دیجیتال برای افزایش آگاهی در مورد خطرات مرتبط با سرمایه‌گذاری روی ارزهای دیجیتال، از مهم‌ترین عناصر راهبرد حمایت از سرمایه‌گذار است و از آن‌جا که عموم مردم در مواجهه با این بازی‌ها و ارزهای درونی‌شان، سرمایه‌گذاران این ارزها محسوب می‌شوند، انواع شیوه‌های آگاه‌سازی و ارتقاء آموزش‌های عمومی در این حوزه از اهمیت حیاتی برخوردار است.

در کنار فرآیند آگاه‌سازی و آموزش، تهیه و توزیع گسترده دستورالعمل‌های مختلف برای نحوه مواجهه کاربران با عرضه اولیه این ارزها^۱ و ایردراپ آن‌ها^۲ در بازی، به محافظت از سرمایه‌گذاران این حوزه خواهد انجامید.

۳) توجه به قوانین ضد پولشویی (AML) و احراز هویت مشتری (KYC):

همان‌طور که در متن گزارش اشاره شد، این ارزها امکان سوء استفاده‌های بعدی صاحبان و اداره‌کنندگان بازی و صاحبان ابزارهای جانبی مرتبط با بازی را به دنبال خواهند داشت که برای مقابله با

۱. عرضه اولیه سکه یا به اختصار ICO به اولین فروش یک ارز دیجیتال توسط توسعه دهنده آن بدون واسطه صرافی‌ها و بنگاه‌های تجاری گفته می‌شود که معمولاً قیمتی ارزان‌تر از خرید آن در صرافی‌ها خواهد داشت.

۲. ایردراپ در حوزه ارزهای دیجیتال به معنای توزیع یا اهدای رایگان توکن به عنوان پاداش یا نظائر آن است.

آن‌ها، توجه ویژه پیشینی به قوانین و ضد پولشویی و لزوم احراز هویت کاربران ضروری است.

۴) توجه به حقوق مصرف‌کننده:

در مواجهه حاکمیتی با این بازی‌ها، پیش از هر چیز لازم است از مصرف‌کنندگان در برابر اخبار جعلی، طرح‌های متقلبانه، وعده‌های گمراه‌کننده و کلاه‌برداری‌های محتمل آتی محافظت نمود. این مهم در مواجهه با کاربران تاثیرگذار فضای مجازی (اینفلوئنسرها) بیش از پیش اهمیت می‌یابد. چرا که این گروه از کاربران همواره به دنبال جذب دنبال‌کننده و کسب درآمد بیشتر به هر قیمتی از طریق انتشار اخبار و تبلیغات ابزارهای مرتبط با این بازی‌ها برخواهند آمد که می‌تواند حقوق مصرف‌کنندگان را به شدت متاثر نماید.

۵) حفظ حداکثری یکپارچگی بازار

توسعه ابزارهای جانبی نظیر کلیک اتوماتیک برای افزایش چشمگیر امکان دسترسی به ارزهای ارائه شده در این بازی‌ها، علاوه بر مخاطراتی که در گزارش بدان‌ها اشاره شد، منجر به از دست رفتن یکپارچگی بازار ارزهای دیجیتال نیز خواهند شد که با فرض رشد ارزش این ارزها در کشور، مخاطرات متعددی را در حوزه‌های اقتصادی، اجتماعی و حتی امنیتی به دنبال خواهند داشت. ضمن آن که حتی با وضعیت فعلی و ارزش مادی ناچیز این ارزها نیز همچنان لازم است مراقب تبعات روحی و معنوی آن در میان مخاطبان این بازی‌ها خصوصاً نوجوانان بود و از ایجاد احساسات منفی نظیر ترس جا ماندن و نظائر آن ممانعت کرد. در این زمینه، همکاری با نهادهای بین‌المللی مرتبط برای اطمینان از وجود مقررات منسجم با قوانین بالادستی که پیام‌رسان تلگرام نیز ملزم به رعایت آن‌هاست، راهگشایین را هر چه زودتر محسوب می‌شود.

۶) همراهی حاکمیت برای تحقق نوآوری و توسعه:

مواجهه سلبی صرف با نوآوری‌های عرصه تکنولوژی‌های نوین، معمولاً با موفقیت همراه نمی‌شوند. بلکه متعادل کردن مخاطرات این عرصه‌ها از سوی حاکمیت‌ها در کنار ایجاد یک محیط حمایتی از کاربران، معمولاً مخاطبان را نیز به همراهی با سیاست‌های مراقبتی حاکمیت سوق می‌دهد و حتی پذیرش برخوردهای سلبی را ساده‌تر می‌کند.

۷) دقت بالا در سرمایه‌گذاری:

میم‌کوین‌ها برای سرمایه‌گذاران کوچک که سرمایه بالایی در اختیار ندارند، از ابتدا جذاب بوده‌اند. دلیل آن جدا از سودهای انفجاری برخی از آن‌ها این است که هزینه‌های تراکنش بسیار پایینی دارند. بنابراین احتمالاً میم‌کوین‌هایی بر روی زنجیره سولانا به دلیل کارمزد کمتر، محبوبیت بیشتری پیدا خواهند کرد. باید توجه داشت که آینده میم‌کوین‌ها هنوز مشخص نیست؛ برخی از آنها ممکن است جایگاه ویژه‌ای در چشم‌انداز مالی پیدا کنند، برخی دیگر ممکن است با تغییر روندها به فراموشی سپرده شوند. از این رو، برای سرمایه‌گذاری روی میم‌کوین‌هایی که پتانسیل بالایی برای رشد دارند، مهم است که آن را از دیدگاه‌های مختلف تجزیه و تحلیل کرد. بهترین کار، کنترل احساس‌ها مانند آن‌ها از دیگران و بررسی میم‌کوین‌های مستعد رشد با بهره‌گیری از ابزارهای شناسایی و توجه به شش راهبرد فوق‌الذکر خواهد بود.

ظرفیت سازی ملی	ایجاد میم کوین ملی و اشتغال آفرینی در بستر میم کوین ها
همراهی با فرآیند نوآوری و توسعه	جایگزینی مراقبت با کنترل های سلبی
توجه به شفافیت و افشاگری	رجوع به وایت پیپر و مستندات پروژه
حمایت از سرمایه گذاران (کاربران مخاطب)	آموزش همگانی
توجه به قوانین	ممانعت از پولشویی و احراز هویت
توجه به حقوق مصرف کننده	کنترل اینفلوئنسرهای مجازی
حفظ یکپارچگی بازار	مقابله با ابزارهای تقلب
دقت در سرمایه گذاری	آگاه سازی مخاطبان (کاربران)

نمودار ۴. توصیه‌های راهبردی در مواجهه با میم کوین‌ها

جمع‌بندی و نتیجه‌گیری

ارزهای دیجیتال سرگرمی‌محور موسوم به «میم‌کوین» از جمله جدیدترین اتفاقات خلاقانه بازار رمزارزها هستند. این نوع ارزهای دیجیتال که بر اساس شوخی‌ها یا میم‌های اینترنتی ساخته شده‌اند، اغلب ارزش پایینی دارند - هرچند گاهی با حمایت برخی از افراد موثر یا چهره‌های شناخته شده مجازی جهش قیمت را نیز تجربه می‌کنند - اما به خاطر تاثیرات متقابل گسترده‌ای که میان فرهنگ عامه با فرهنگ فضای مجازی وجود دارد، محبوبیت و گسترش ویژه‌ای پیدا می‌کنند. آن‌چنان‌که کاربران بی‌شماری در دنیای ارزهای دیجیتال پیرامون میم کوین‌ها جمع شده و جوامعی از جنس طرفداران تیم‌های ورزشی را برای این ارزها تشکیل می‌دهند.

میم کوین‌ها ویژگی‌های منحصر به فرد متعددی دارند، اما مهم‌ترین خصائص مشترک در میان همه آن‌ها را می‌توان در چهار مورد دسته‌بندی کرد: «تورم عرضه» با سقف عرضه نامحدود، «قیمت پایین» با امکان سرمایه‌گذاری خرد، «دسترسی پذیری آسان» با ارائه در قالب بازی‌ها و «نوسان بالا» ناشی از وابستگی به جامعه طرفداران و اثرپذیری از شایعات و اخبار جعلی در فضای مجازی.

«نات کوین» و «همستر» دو ارز دیجیتال سرگرمی محور یا همان میم کوین جدیدی هستند که در جامعه کاربران ایرانی فضای مجازی نیز بسیار پرمخاطب شده‌اند. این دو میم کوین در واقع دو بازی تلگرامی در قالب دو مینی اپلیکشن بر بستر بلاک چین TON می‌باشند که در ضمن مجموعه‌ای از بازی‌های آسان - از تعدادی ضربه ساده به صفحه تلفن همراه تا برخی ماموریت‌های غیر پیچیده - سکه‌هایی را به عنوان پاداش به کاربر می‌دهند. سکه‌هایی که در ادامه می‌توانند نقش یک ارز دیجیتال را بازی کنند و حتی در صرافی‌ها به پول واقعی تبدیل شوند.

برای نمونه، بازی همستر کامبت به‌طور رسمی در ۲۵ مارس ۲۰۲۴ مصادف با ۶ فروردین ۱۴۰۳ عرضه شد و ظرف کمتر از یک ماه، بیش از ۵۰۰ هزار بازیکن فعال را جذب کرد. تعداد کاربران این بازی در روز سه‌شنبه ۱۵ خرداد ۱۴۰۳ به ۶۰ میلیون و ۲۴ میلیون بازیکن فعال رسید. اواخر چهارشنبه ۱۶ خرداد، تعداد کاربران آن ۷۸ میلیون و در ساعات پایانی روز پنج‌شنبه به ۱۰۰ میلیون نفر و به مارکت کپ ۱ میلیارد دلاری رسید. حال این بازی با افزودن گزینه‌ای برای کارهای مربوط به ایردراپ خود، احتمالاً در مدتی کوتاه امکان خرید و فروش سکه‌های بازیکنان را در قالب یک ارز دیجیتال سرگرمی محور فراهم می‌کند.

بازیکنان در این بازی‌ها موظف‌اند کیف پول خود را به بلاک چین TON پیوند دهند که در تلگرام نیز قابل دسترسی است، اما

به دلیل تحریم‌های آمریکا، برای کاربران ایرانی در دسترس نبوده و به کاربران داخل کشور ایران خدمات ارائه نمی‌کند. ربات کیف پول تلگرام نیز سابقه مسدودکردن دارایی کاربران ساکن ایران و بستن کیف پول آن‌ها را دارد و می‌تواند کاربران ایرانی را با مشکلاتی مثل مسدودشدن تراکنش یا بسته‌شدن کیف پول مواجه کند. از این رو، در حال حاضر کاربران ایرانی تنها می‌توانند در کیف پول تون‌کیپر روی شبکه TON برای برداشت و واریز رمزارز اقدام کنند. هرچند با همه این‌ها، همچنان امکان تحریم تون‌کیپر نیز برای ایشان وجود دارد. روشن است که تلگرام با این بازی‌ها، کاربران را وادار می‌کند تا تعامل بیشتری با کیف پول رسمی تلگرام داشته باشند و درگیر خدمات رمزارز این پلتفرم، کیف پول و قابلیت‌های حساب‌های پریمیوم شوند. روندی که در نهایت به درآمدزایی بیشتر تلگرام منجر می‌شود. به همین جهت، اهمیت این پروژه‌ها و موفقیت آن‌ها برای تلگرام زیاد است و احتمالاً برنامه‌های زیادی برای آن‌ها دارد.

هرچند میم‌کوین‌هایی نظیر نات‌کوین و همستر از پتانسیل رشد بالا، فناوری نوآورانه، دسترسی به بازار جهانی و افزایش نسبی قابلیت اعتماد کاربران برخوردارند، اما عواملی نظیر ناشناسی توسعه دهندگان بازی، نوسان زیاد قیمت، احتمال وقوع انون سرقت و سوء استفاده از داده‌های شخصی، ضعف فناوری خصوصاً در حوزه‌های زیرساخت و پشتیبانی و احتمال قابل توجه دست‌کاری بازار، سبب می‌شود تا مواجهه با این ارزشهای دیجیتال در همه جای دنیا از جمله روسیه، اکراین، چین، هند و ایران، با احتیاط توأم با بدبینی همراه باشد.

با این وجود، این بازی‌ها نیز حامل آموزش‌های مفید و تا حدی نیازمند مهارت‌هایی هستند که دغدغه عادت کردن کاربران به دریافت پاداش بدون کسب مهارت را تا حد زیادی از بین می‌برد. ضمن آن که اقبال گسترده به آن‌ها، گویای وجود ظرفیت عظیم انسانی در

حوزه فناوری‌های دیجیتال در کشور است که باید درخصوص آن و ظرفیت‌سازی سالم در آن - نظیر ایجاد میم‌کوین ملی و اشتغال آفرینی در بستر آن - تصمیم‌گیری شود.

با این وجود، مخاطرات این حوزه ایجاب می‌کند که مواجهه با این پدیده نوظهور در عرصه تکنولوژی‌های نوین، تنها پس از توجه کافی به هفت راهبرد «شفافیت و افشاگری» با رجوع به وایت‌پیپر و مستندات پروژه، «حمایت از سرمایه‌گذار» با آموزش همگانی، «توجه به قوانین KYC و AML» برای ممانعت از وقوع پولشویی و احراز هویت، «توجه به حقوق مصرف‌کننده» با کنترل کاربران اثرگذار فضای مجازی، «حفظ یکپارچگی بازار» با مقابله با ابزارهای تقلب، «همراهی با فرآیند نوآوری و توسعه» با جایگزین کردن مراقبت با کنترل‌های سلبی و کمک به کاربران برای «دقت در سرمایه‌گذاری» پیگیری و محقق گردد.

منابع

نیکزاد، سهیل (۱۳۹۸). انقلاب بلاک چین، فصلنامه تازه های اقتصاد، شماره ۱۵۵، اردیبهشت ۱۳۹۸، ص ۳۱.

Guo, J. & Chow, A. (2008). Virtual Money Systems: a Phenomenal Analysis. In E-Commerce Technology and the Fifth IEEE Conference on Enterprise Computing, E-Commerce and E-Services, 2008 10th IEEE Conference on, 267-272. IEEE.

Bayer, Dave; Haber, Stuart; Stornetta, W. Scott (March 1992). "Improving the Efficiency and Reliability of Digital Time-Stamping". Sequences.

Economist Staff (31 October 2015). "Blockchains: The great chain of being sure about things". The Economist. Retrieved 18 June 2016.

Armstrong, Stephen (7 November 2016). "Move over Bitcoin, the blockchain is only just getting started". Wired. Retrieved 2016-11-09.

Bheemaiyah, Kariappa (January 2015). "Block Chain 2.0: The Renaissance of Money". Wired. Retrieved 13 November 2016.

Attila, Juri; Seppälä, Timo; & Holmström, Jan. (2016). Product-centric Information Management: A Case Study of a Shared Platform with Blockchain Technology. Industry Studies Association Conference. UC Berkeley: Berkeley Roundtable on the International Economy.

Bitcoin (BTC) price stats and information (2019-10-14). Bit Info Charts, retrived from: <https://bitinfocharts.com/bitcoin/>.